

VAPON VUOSI

1.5.2016 – 30.4.2017

Matkalla kohti uutta.

A man in a dark t-shirt and cap is seen from the side, looking out at a large, billowing sail on a sailboat. The sail is a mix of white and orange, and it's catching the light of a setting or rising sun. The sky is dark, and the sun is a bright, glowing orb partially obscured by the sail. The man is holding onto the rigging of the boat.

Vapo on matkalla kohti uutta.

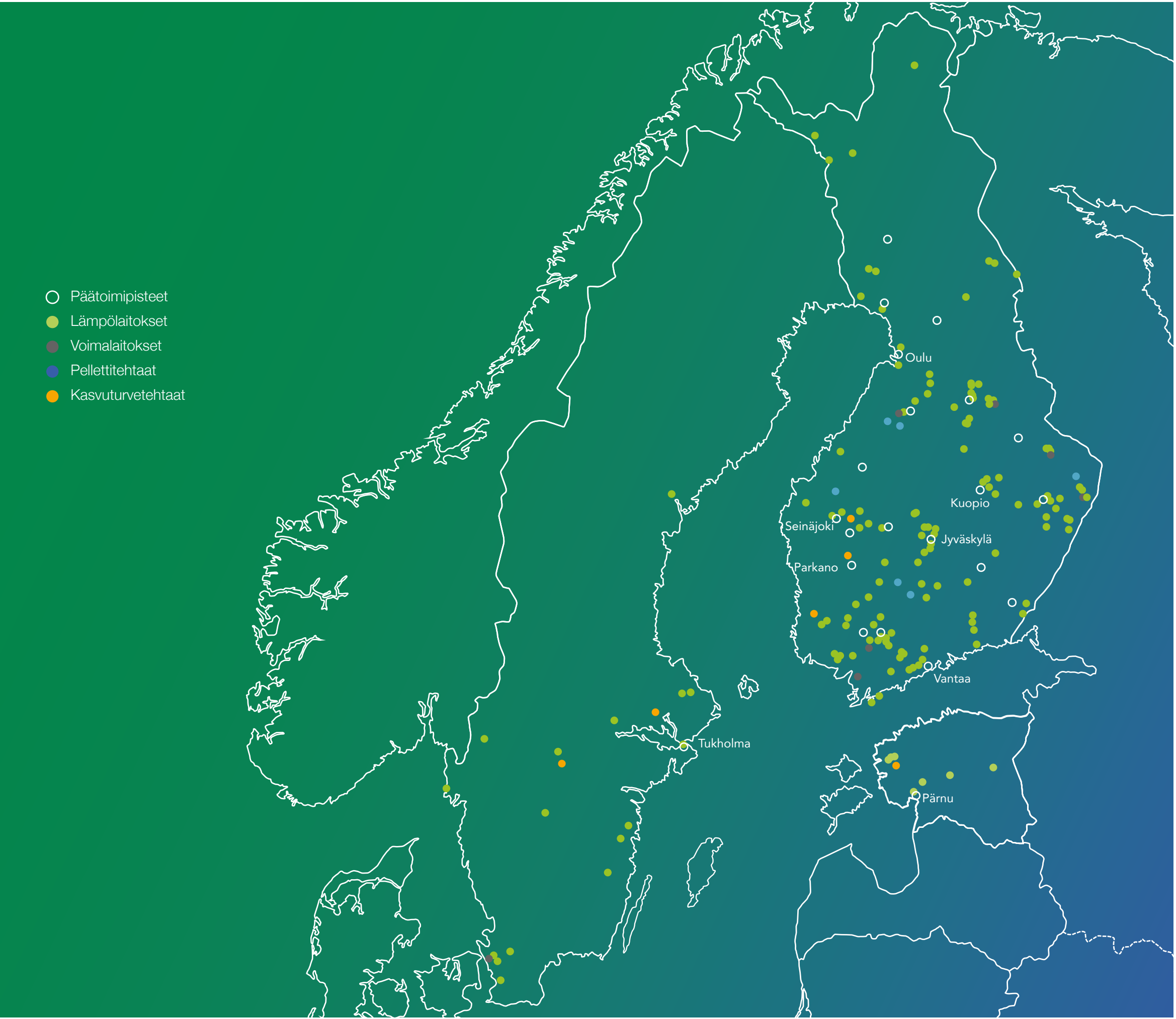
*Uudistuva Vapo palvelee asiakkaitaan entistä älykkäämmin
ja kokonaisvaltaisemmin, paikallistuntemusta hyödyntäen.*

*Vapo etsii rohkeasti uusia mahdollisuuksia globaaleilta
markkinoilta ja vastaa muuttuvan maailman tarpeisiin
ympäristön kannalta kestävillä ratkaisuilla.*

Sisältö

Toimitusjohtajan katsaus	4
Vapon vuosi	6
Toimintaympäristö	8
Arvonluontimalli	10
Vapo lyhyesti	14
Digitalisaatio	16
Vapo Energia	18
Vapo Carbons	20
Vapo Fibers	22
Kekkilä Group	24
AS Tootsi Turvas ja Neova AB	25
Vastuullisuus	26
Tilinpäätös	31
Tilikausi lyhyesti	32
Vapo Oy:n hallitus	34
Hallintoperiaatteet	36
Riskienhallinta	40
Hallituksen toimintakertomus	42
Konsernitilinpäätös 2017, IFRS	52
Laskentakaavat	57

- Päätoimipisteet
- Lämpölaitokset
- Voimalaitokset
- Pellettitehtaat
- Kasvuturvetehtaat

VALMIINA TULEVAISUUTEEN

Vapo Oy:n toimitusjohtaja Tomi Yli-Kyyny aloitti tehtävässään keväällä 2011 ja viimeinen työpäivä oli tilikauden viimeisenä päivänä eli 30.4.2017.

Mitkä ovat suurimmat muutokset toimialalla kuluneen kuuden vuoden aikana?

Vapoon eniten vaikuttanut muutos on sähkömarkkinoiden murros, jonka johdosta lauhdevoimalla ei enää juurikaan tehdä Suomessa sähköä. Meille se on tarkoittanut noin 5 miljoonan kuution kysynnän leikkautumista energiaturvemarkkinoilta. Kysynnän lasku on ollut muutamassa vuodessa 25-30 prosenttia, mikä on moninkertainen markkinamuutos verrattuna vaikkapa leutoihin talviin tai huonoihin tuotantokesiin. Yhtiön on ollut pakko sopeuttaa tuotantorakenteensa ja -kustannuksensa uuteen kysyntätasoon. Kuusi vuotta sitten Vapo oli enemmän puhdas polttoaineenmyyjä kuin monipuolinen energiayhtiö. Markkinamuutos on muuttanut Vapon polttoaineen myyjästä erilaisten energiaratkaisujen tarjoajaksi.

Miksi Vapo ei ole kasvanut?

Vapo kasvoi liikaakin Itämeren alueen valtioihin ilman, että meillä oli riittävää kriittistä massaa esimerkiksi Tanskassa, Puolassa, Latviassa ja Venäjällä. Yksittäiset pellettitehtaat tai lämpölaitokset eivät tarjonneet sellaisia skaalaetuja, että meidän olisi kannattanut pysyä maissa vain kansainvälisen imagon takia. Teimme kolme vuotta sitten tarkan analyysin strategias- tamme ja päädyimme siihen, että olemme Suomessa, Ruotsissa ja Virossa toimiva energiayhtiö. Lisäksi aloimme tutkia mää- rätietoisesti mitä kaikkea muuta turpeesta voi tehdä kuin polttaa sitä tai käyttää kasvualustoina ja eläinten kuivikkeena. Tämä puoli kytkee puutarhatuotteisiin erikoistuneen Kekkilän Vapon ydinliike- toimintaan uudella tavalla. Strategiatar- kastelun seurauksena olemme luopuneet kaikista sahoistamme ja pelkästään tämä on pienentänyt liikevaihtoaamme runsaal- la sadalla miljoonalla eurolla vuodessa. Toisaalta keskittyminen on tarkoittanut liikevaihdon pienenemistä, mutta samalla valmistautumista uuteen kasvuun lämpö-

ja sähköliiketoiminnassa sekä uusien kasvualueiden hakemista Vapo Ventures -liiketoiminnalla.

Mistä olet ylpeä?

Olen ylpeä siitä, että olemme koko henki- löstön kanssa saaneet aikaan merkittävän muutoksen yhtiön vastuullisuudessa. Henkilöstö on erittäin sitoutunut siihen, että ympäristövastuu osana laajempaa yritys vastuuta on nostettu Vapon liiketoi- mintastrategian keskiöön. Viime vuosien aikana tehdyt ympäristöinvestoinnit ovat koko kauteni suurin yksittäinen investointi ja niiden yhteismäärä on lähes 50 miljo- naa euroa. Olemme kaikki Vapossa sitä mieltä, että vastuullisuudella lunastetaan toimilupa tulevaisuuteen.

Yhtiön rahoitusasema on nyt paljon parempi kuin viisi vuotta sitten, sillä on selkeä hallituksen vahvistama strategia ja kyky toteuttaa tuo suuri loikka. Yhtiö on valmis uudistumaan.

Mitä olisit tehnyt toisin?

Toimintaympäristön muutos olisi pitänyt osata ennustaa paremmin, mutta eipä juuri kukaan muukaan ennustanut vielä neljä vuotta sitten nykyisiä sähkö- hintoja, joten siitä ei voi liikaa itseään ruoskia. Olen erittäin tyytyväinen Vapon Ventures -liiketoimintaan, mutta samaan aikaan tyytymätön itseeni siitä, miksi emme nähneet turpeen uusia käyttömah- dollisuuksia jo aiemmin. Turve on hyvä energianlähde, mutta se on suorastaan loistava kierrätettävä materiaali niin puu- tarhoissa kuin eläinten kuivikkeena.

Tulevaisuus näyttää, mikä on turpeen rooli aivan uusissa käyttöympäristöissä. Puhutaan sitten turvekuitujen hyö- dyntämisestä tai vaikkapa aktiivihii- len valmistamisesta turpeesta, uskon että olemme hyvin lähellä suurta murrosta. Alan kehitys on hieman samanlainen kuin puunjalostusteollisuudessa, jossa biotalous on päivän sana. Energiamuotona turvetta ei pidetä poliittisessa määrittelyssä uusi-

tuvana, mutta biotalouden raaka-aineena turpeen tarina on vasta alussa. Vapo tullaan vielä tuntemaan maailmalla todel- lisena uuden biotalouden edelläkävijänä.

Mitä Vaposta ei tiedetä?

Vuosien ponnistelusta huolimatta emme ole onnistuneet kertomaan sitä, että toi- mintamme ei uhkaa Suomen arvokkaita luonnontilaisia soita. Meillä on Suomessa erittäin paljon ojitettuja turvemaita niin turpeen nykyisiin kuin tulevaisuuden bio- talouden tarpeisiin. Pystymme rakenta- maan raaka-ainehuollon erittäin kestävä- le pohjalle. Turpeen työllisyysvaikutukset tiedetään, ympäristökysymykset on pitkälti ratkaistu ja uusista liiketoiminnoista kuul- laan pian lisää. Vapon tavoite on olla alan nopeimmin digitalisoituva yritys. Olemme rakentaneet maailman moderneimman kiinteitä polttoaineita käyttävien kattila- laitosten käyttökeskuksen Tikkurilaan ja kuukausittain tuomme asiakkaillemme uusia digitaalisia palveluja. Tämä on nä- kynyt mukavalla tavalla asiakastytyväsyy- den kasvussa ja hakijamäärissä avoimiin työpaikkoihin.

Millaisen yhtiön seuraajasi saa johdettavakseen?

Erittäin mielenkiintoisen energia- alan osaajan. Yhtiön, joka uskoo uudistumi- seen ja innovaatioihin niin perinteisillä kuin aivan uusillakin markkinoilla. Toi- von Vapon henkilöstölle, urakoitsijoille, asiakkaille ja yhteistyökumppaneille paras- ta mahdollista tulevaisuutta ja kiitokset mielenkiintoisesta yhteisestä matkasta.

Tomi Yli-Kyyny
Toimitusjohtaja
30.4.2017 saakka

**TOMI YLI-KYNYN
TOIMITUSJOHTAJA**

Olen ylpeä siitä, että olemme koko henkilöstön kanssa saaneet aikaan merkittävän muutoksen yhtiön vastuullisuudessa.

VAPON VUOSI

Tavoitteena tuottaa aktiivihiihtä turpeesta

Vapo hakee aktiivisesti turpeeseen perustuvia liiketoimintamahdollisuuksia perinteisen polttoainetuotannon ulkopuolelta. Yritys julkisti lokakuussa hankkeen, jolla se tähtää nopealla aikataululla teknisten hiilten kasvaville kansainvälisille markkinoille. Tavoitteena on päättää noin 50 miljoonan euron tehdasinvestoinnista vuoden 2017 loppuun mennessä.

Alan edistyksellisin verkkokauppa

Vapo on kuluven vuoden aikana kehittänyt toimintaansa entistä digitaalisemmaksi ja asiakaskeskeisemmäksi. Pellettiä ja kuivikkeita tarvitseville kuluttaja-asiakkaille toteutettiin erittäin edistysellinen verkkokauppa, jolla on pyritty vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin, erityisesti ostamisen helppoutta ja joustavuutta parantamalla.

Etelä-Suomen johtava uusiutuvan energian toimittaja

Suomi julkisti 24.11.2016 kunnianhimoisen maailman kärkeen tähtäävän kansallisen ilmasto- ja energiastrategian. Vapo on mukana toteuttamassa strategian päämääriä. Olemme jo nyt suurin uusiutuvan energian eli pelletin, metsähakkeen ja metsäteollisuuden sivutuotteiden toimittaja Etelä-Suomen energiayhtiöille.

Etäkäytöllä kustannustehokkuutta

Vapo tarjoaa asiakkailleen voimalaitosten käyttöpalvelua Vantaan Tikkurilan keskukseltaan. Energiatuotannon digitalisaatiolla on mahdollista saavuttaa nopeasti erittäin merkittävät säästöt ja lisätä laitosten käyttövarmuutta ja energiatehokkuutta. Missään muualla maailmassa ei etäkäytetä yhtä montaa kiinteää polttoainetta polttavaa voima- ja lämpölaitosta kuin tässä keskuksessa.

Satsaukset asiakaspalveluun tuovat tulosta

Vapon asiakkaiden keskuudessa mitattu suositeltavuusindeksi nousi edellisen vuoden 24:stä jo 36:een. Vapo on asettanut tavoitteekseen olla alan nopeimmin digitalisoituva yritys. Haluamme saavuttaa tavoitteen tekemällä oikeita ja uusia asioita yhdessä asiakkaidemme kanssa.

Jokainen tapaturma on liikaa

Vapo on ottanut tavoitteekseen työtapaturmien minimoimisen. Viime tilikauden aikana tapaturmien määrä suhteutettuna työtunteihin puolittui ja työturvallisuushavaintojen määrä yli kaksinkertaistui.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Vapo-konsernin toiminnan kannalta sääolosuhteet vaikuttavat yhtiön tulokseen erittäin merkittävästi. Kuiva kesä ja normaali, kylmä talvi olisi optimi. Valitettavasti kuluneella tilikaudella kumpikaan ei toteutunut. Sään ohella yhtiön on pystyttävä aina sopeutumaan kansalliseen ja kansainväliseen regulaatioon.

FOSSIILISTEN POLTTOAINEIDEN HINTAKEHITYS JA SÄHKÖN HINTA

Energian kokonaiskulutus oli Suomessa Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 1 335 petajoulea (PJ) eli 371 terawattituntia (TWh) vuonna 2016, mikä on 2 prosenttia enemmän kuin vuonna 2015. Sähkön kulutus oli 85,1 TWh, eli noin 3 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Energian kulutuksen nousuun vaikutti ennätyslämpimään edellisvuoteen verrattuna hieman viileämpi sää. Viime vuosien hintatasoon verrattuna öljyn, kivihiilen ja maakaasun hinnat olivat edelleen poikkeuksellisen alhaalla, mikä yhdistettynä Pohjoismaiden normaalia suurempiin vesivarastoihin pitivät sähkön hinnan alhaisena. Tästä johtuen laudevoimalaitoksilla ei juurikaan tuotettu sähköä, mikä heijastui niin turpeen kuin energiahakkeen kysyntään.

KANSALLINEN LUVITUS JA SÄÄNTELY

Merkittävimmät Vapo Oy:n toimintaympäristöön vaikuttavista päätösvaiheissa olevista EU-tason säädöksistä ja velvoitteista ovat suurten polttolaitosten (yli 50 MW) LCP-Bref-dokumentti (Large Combustion Plant Best Available Technique Reference Document) ja puun energiakäytön kestävyyskriteereistä sopiminen seuraavaa päästökauppajaksoa silmällä pitäen.

Suomen ja Suomen biopolttoaineita käyttävien yritysten ponnisteluista huolimatta LCP Bref-dokumentti esittää, että biomasan ja turpeen poltossa muodostuvien päästöjen raja-arvot tiukentuvat oleellisesti. Kansallisten polttoaineiden käyttöä edistetään EU-tasolla ja hiiltä tuottavat valtiot ovat saamassa lievemmiä päästöraajat omalle kotimaiselle ruskohiilelleen, kun taas Suomi, Irlanti ja Ruotsi eivät saisi lievennyksiä päästörajiin kotimaiselle turpeelle ja puulle. Pöyryn arvion mukaan Suomelle koituu tästä satojen miljoonien eurojen ylimääräiset kustannukset.

Sen sijaan puun energiakäytön kestävyyskriteereihin ei näyttäisi tulevan merkittäviä muutoksia. Puun energiakäyttö niin kiinteän polttoaineen laitoksissa kuin liikennepolttoaineiden raaka-aineena jatkuu seuraavalla päästökauppakaudella entisin ehdoin.

PARIISIN ILMASTOSOPIMUS JA SUOMEN ENERGIAPOLITIikka

Vuoden 2016 loppupuolella voimaan astuneessa Pariisin ilmastositopimuksessa tavoitteeksi asetettiin rajoittaa lämpeneminen alle kahteen, mielellään 1,5 asteeseen esiteolliseen aikaan verrattuna. Ilmastositopimus asettaa rajoja niin asumiseen, liikenteeseen kuin maatalouteenkin ja sitä kautta syömiseen. Esimerkiksi Suomessa pitää vähentää päästöjä näillä sektoreilla 39 prosenttia vuoden 2005 tasosta. Liikenne aiheuttaa 23 prosenttia globaaleista kasvihuonekaasupäästöistä.

Nykyisen Suomen hallituksen ohjelmaan on kirjattu tavoite, jonka mukaan uusiutuvan, päästöttömän energian osuus halutaan nostaa yli 50 prosenttiin vuonna 2030. Energiaomavaraisuus halutaan nostaa 55 prosenttiin. Hallitus haluaa puolittaa tuontiöljyn käytön sekä lopettaa hiilen energiakäytön vuoteen 2030 mennessä.

Suomi etenee hyvää vauhtia tavoitteessaan nostaa uusiutuvan energian määrä puoleen kaikista energiantuotannosta vuoteen 2030 mennessä. Viime vuonna uusiutuvan energian osuus nousi jo lähes 40 prosenttiin, mikä on toiseksi korkein taso EU:ssa. Hallitusohjelman toinen tavoite eli nostaa omavaraisuusaste 55 prosenttiin on haastava ja siinä turpeella on oma tärkeä roolinsa.

TILIKAUDEN SÄÄVAIKUTUKSET

Turpeen seitsemän miljoonan kuutiometrin tuotantomäärä jäi sateisen loppukesän johdosta suunniteltua pienemmäksi. Edellisinä kesinä tuotetut varmuusvarastot turvaavat kuitenkin asiakkaiden polttoainetoimitukset.

Syksyn 2016 lämpötilat olivat koko Vapo-konsernin alueella vertailuvuotta kylmempiä, mutta selvästi pitkän aikavälin keskiarvolämpötiloja korkeampia. Myös alkuvuosi 2017 jatkui keskimääräistä lämpimämpänä. Normaalaa lämpimämpi sää leikkasi energiaturpeen kysyntää lähes 10 prosentilla.

MEGATRENDIT

Vapo vastaa globaalien megatrendien, kuten kaupungistumiseen, digitalisaation ja ilmastomuutoksen tuomiin haasteisiin ja mahdollisuuksiin.

KAUPUNGISTUMINEN

Ennusteiden mukaan vuonna 2030 yli 70 prosenttia maailman ihmisistä asuu kaupungeissa. Kaupungistuminen tarkoittaa liikkumisen ja tavaroiden liikuttamistarpeen eli logistiikkakulujen minimointia. Kaupungistumisen myötä energiatehokkaan rakentamisen tärkeys ja paikallisiin, uusiutuviin polttoaineisiin perustuvan energiantuotannon merkitys kasvaa. Kaukolämmitys on ekologinen ja energiatehokas tapa tuottaa lämpöä suurille yhteisöille.

DIGITALISAATIO

Kuluttajaliiketoiminnassa digitalisaation hyödyntäminen on elinehto, mutta teollisen mittakaavan toiminnassa se on valtava mahdollisuus. Esimerkiksi kaupankäynnin siirtyminen verkkoon, esineiden internet, mahdollistavat valtavat kannattavuusloikat. Yritysten ja työntekijöiden toiminta tehostuu eivätkä työn tekeminen, asiantuntemus tai palveluiden tarjoaminen ole enää paikkaan sidottuja.

ILMASTONMUUTOS

Ilmastomuutos vaikuttaa meidän kaikkien, asiakkaidemme ja heidän asiakkaidensa toimintaan. Ilmastomuutoksen torjuminen edellyttää energiatehokkuuden kasvattamista, parhaimpien käytäntöjen käyttöönottoa ja määrätietoista siirtymistä kohti kestäviä energiaratkaisuja.

VASTUULLISUUS

Vastuullinen yritys pystyy tasapainottamaan toimintansa siten, että sen taloudellinen vastuu, sosiaalinen vastuu ja ympäristövastuu ovat tasapainossa. Vastuullisuutta on ympäristövaikutusten minimointi ja vastuullisuutta on huolehtia henkilöstön hyvinvoinnista ja alueellisen verojalanjäljen kasvattamisesta.

Vapon vastaus muutosvoimiin

Vapon tavoitteena on olla alan nopeimmin digitalisoituva yritys. Tämä tarkoittaa modernin tekniikan hyödyntämistä maksimaalisella tavalla kuluttajapalveluissa, energiantuotannossa, kattilalaitosten käytössä ja ylläpidossa, logistiikan suunnittelussa ja toiminnan tulosten seurannassa.

Pyrimme määrätietoisesti lisäämään itse ja tarjoamaan asiakkaillemme uusiutuvia polttoaineita ja kestäviä energiapalveluratkaisuja. Ekologisuuden vaatimus näkyy myös tuotekehityksessämme.

Kierrätettävät kasvualustat, luonnonvesien käsittelyjärjestelmät sekä uudet innovaatiot, joilla haluamme tuoda uusia raaka-aineita kuituteollisuudelle ja teknisen hiilen markkinoille ovat keskeinen osa vastaustamme näihin megatrendeihin.

Paikallisilla polttoaineilla tuotettu kaukolämpö on erinomainen esimerkki siitä, kuinka kaupungistumisen tuomiin haasteisiin voidaan vastata paikallisella toiminnalla ja tuotannolla.

PANOS

Talous

- Tase 812,4 M€
- Oma pääoma 339,7 M€
- Bruttoinvestoinnit 39,6 M€

Henkilöstö

- 773, joista Suomessa 515
- Kausityöntekijöitä 69 vuodessa *
- 70 koulutuspäivää vuodessa *

Luonnonvarat

- 100 000 hehtaaria maaomaisuutta
- 537 547 m³ sertifioitua puupolttoainetta *
- Vedenkulutus 941 400 m³ *

Tuotantolaitokset

- Noin 400 turvetuotantoaluetta
- 7 voimalaitosta
- 146 lämpökeskusta
- 27 kaukolämpöverkkoa
- 6 pellettitehdasta
- 8 kasvuturvetehdasta
- 2 kompostointilaitosta

Aineeton pääoma

- Toimialan erityisosaaminen
- Sertifioitu laatu- ja ympäristöjärjestelmä
- Patentit, brändit
- Menetelmät luonnonvesien ja hulevesien käsittelyyn

Kumppaniverkosto

- Urakoitsijat
- Logistiikkakumppanit
- Maanvuokraajat
- Puuraaka-aineen toimittajat
- Tutkimuslaitokset, yliopistot, oppilaitokset
- Jälleenmyyjät

LIIKETOIMINTA

Vapo on uudistuva, paikallinen, vastuullinen ja lähellä asiakasta.

- Energia-alan ja kiinteiden polttoaineiden asiantuntijuus
- Turpeen asiantuntijuus
- Kasvattamisen asiantuntijuus
- Digitalisaation hyödyntäminen
- Asiakaslähtöiset ratkaisut ja palvelut

Muutosvoimat

Digitalisaatio	Vastuullisuus
Kaupungistuminen	Ilmastomuutos

TUOTOS

Tuotteet ja palvelut

Toimitetut polttoaineet 11,9 TWh
Toimitettu lämpö, sähkö ja höyry 1 321 GWh
Kasvualustat ja muut puutarhatuotteet
Ympäristöturpeet
Turvekuidut
Energia ratkaisut
Energiaomaisuuden käyttöpalvelut
Digitaaliset palvelut
Vesienkäsittelyratkaisut
Huoltovarmuus- ja logistiikkapalvelut
Innovaatiot

Jätteet ja päästöt

Päästöt ilmaan: • Hiilidioksidi • Hiukkaspäästöt • Rikin ja typen oksidit • Tuhka	Päästöt vesistöön: • Fosfori • Typpi • Kiintoaineet • Jätevedet • Jätteet
---	---

VAIKUTUS

Taloudelliset vaikutukset

- Liikevaihto 392,1 M€
- Palkkoja ja palkkioita 37,2 M€
- Ostot 155,7 M€
- Osingot 4,0 M€
- Tuloverot liiketoiminnasta 2,0 M€
- Energiaomavaraisuuden turvaaminen

Sosiaaliset vaikutukset

- Sähkön ja lämmön toimitusvarmuus
- Välittömät ja välilliset työllistämisaikutukset Suomessa, Ruotsissa ja Virossa
- Tärkeä työllistäjä haja-asutusalueilla
- Tapaturmia 46 kpl/ miljoona työtuntia *
- Viheralueiden rakentamisen ja puutarhanhoidon edistäminen
- Ruokaturvallisuuden edistäminen
- Globaalin ruokatuotannon kehittäminen
- Eläinten hyvinvointi

Ympäristövaikutukset

- Kaupunkien viheralueet sitovat hiiltä ja kosteikat puhdistavat hulevesiä
- Turvetuotannosta vapautuvien soiden muuttaminen hiiltä sitoviksi alueiksi
- Luonnon monimuotoisuuteen vaikuttaminen metsityksellä ja kosteikkojen rakentamalla
- Merkittäviä luonnonvaroja sisältävien soiden vaihtaminen tai myyminen suojelutarkoitukseen
- Jätteistä kierrätetään 72 % *
- Tuhkasta kierrätetään 74 % *
- Turvetuotannon aumamuovien hyötykäyttö 100 % *

* Luvut kalenterivuodelta 2016

Vapo on bioenergian johtava toimittaja ja kehittäjä Suomessa Ruotsissa ja Virossa. Vapo tuottaa vastuullisesti energiaa muun muassa turpeesta ja puusta. Yhtiön palveluvalikoima kattaa lisäksi erilaiset kokonaisenergiaratkaisut ja näihin liittyvät digitaaliset palvelut ja ympäristöliiketoimintaratkaisut. Vapo on kaikilla markkina-alueillaan tärkeä osa paikallista energiainfrastruktuuria.

VAPO LYHYESTI

VAPO ENERGIA

Vapo Energia koostuu Polttoaine- sekä Lämpö ja sähkö -liiketoiminnoista. Vapo Energiassa yhdistyy vuosikymmenten aikana saavutettu polttoaine- ja energiaosaaminen koko energiantuotannon arvoketjussa.

Polttoaineet

Polttoaineet ovat Vapo Oy:n perinteinen vahvuus. Vapo tarjoaa paikallisia polttoaineita kuten energiaturvetta, pellettejä ja puupolttoaineita sekä entistä enemmän näitä tukevia energiapalveluita. Asiakskunta koostuu isojen teollisuusyritysten ja Suomen suurimpien voimalaitosten lisäksi pienemmistä lämpökohteista kuten taloyhtiöistä ja omakotitaloista.

Lämpö ja sähkö

Vapon Lämpö ja sähkö -liiketoiminta tarjoaa asiakkailleen räätälöityjä lämpöratkaisuja, kaukolämpöä ja etäkäyttöpalveluita. Lämpöratkaisujen asiakskunta koostuu teollisuusyrityksistä, kunnista, lämpöyhtiöistä ja suurkiinteistöistä. Kaukolämpöä Vapo tarjoaa asiakkailleen operoimiensa kaukolämpöverkkojen alueilla. Voimalaitoksissaan tuottamansa sähkön Vapo myy pohjoismaiseen sähköpörssiin.

Vapo Ventures

Vapo Ventures kehittää ja kaupallistaa Vapon uusia liiketoimintoja, jotka perustuvat yhtiön vahvuuksiin, raaka-ainevaroihin, osaamiseen ja verkostoihin. Ensimmäinen Vapo Ventures -startup on Vapo Clean Waters Oy, joka tarjoaa ratkaisuja luonnonvesien käsittelyyn. Vapo Fibers jalostaa innovatiivisia ja ekologisia turvekuituratkaisuja teollisuudelle. Viimeisin uusi alku on kaupallistamisvaiheessa oleva teknisten hiilituotteiden valmistamiseen tähtäävä Vapo Carbons.

Neova AB

Neova AB on Vapo Oy:n ruotsalainen tytäryhtiö, joka tarjoaa asiakkailleen kaukolämpöä sekä räätälöityjä lämmitysratkaisuja teollisille asiakkaille. Lisäksi yhtiö tuottaa ja markkinoi turvetuotteita energia-asiakkailleen sekä kasvuturvetuotteiden käyttäjille. Yhtiön liikevaihto jakaantuu lähes tasan lämpöratkaisujen ja turvetuotteiden kesken.

Kekkilä-konserni

Kekkilä-konserni kehittää, valmistaa ja markkinoi puutarha-alan korkealaatuisia kasvualustoja, kasvinravinteita ja katemateriaaleja sekä kotipuutarhan ja pihan rakentamisen tuotteita harrastajille, ammattiviljelijöille ja viherrakentäjille. Suomessa ja vientimarkkinoilla yhtiö toimii Kekkilä-brändillä ja Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa Hasselfors Garden -nimellä.

AS Tootsi Turvas

AS Tootsi Turvas on Vapo Oy:n virolainen tytäryhtiö, jonka pääliiketoiminta muodostuu kasvu- ja energiaturvetuotteiden ja puupolttoaineiden myynnistä sekä lämmöntuotannosta ja -myynnistä. Kasvuturve muodostaa vuosimyynnistä 47 prosenttia, puupolttoaineet 30 prosenttia, energiaturve 13 prosenttia ja lämpö 10 prosenttia.

Vapo-konserniin kuuluvat Vapo Oy, Neova AB, AS Tootsi Turvas, Kekkilä-konserni ja Hasselfors.

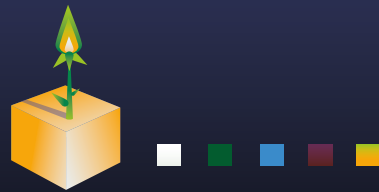
MATKALLA MAAILMAN PARHAAKSI.

VAPO-KONSERNI

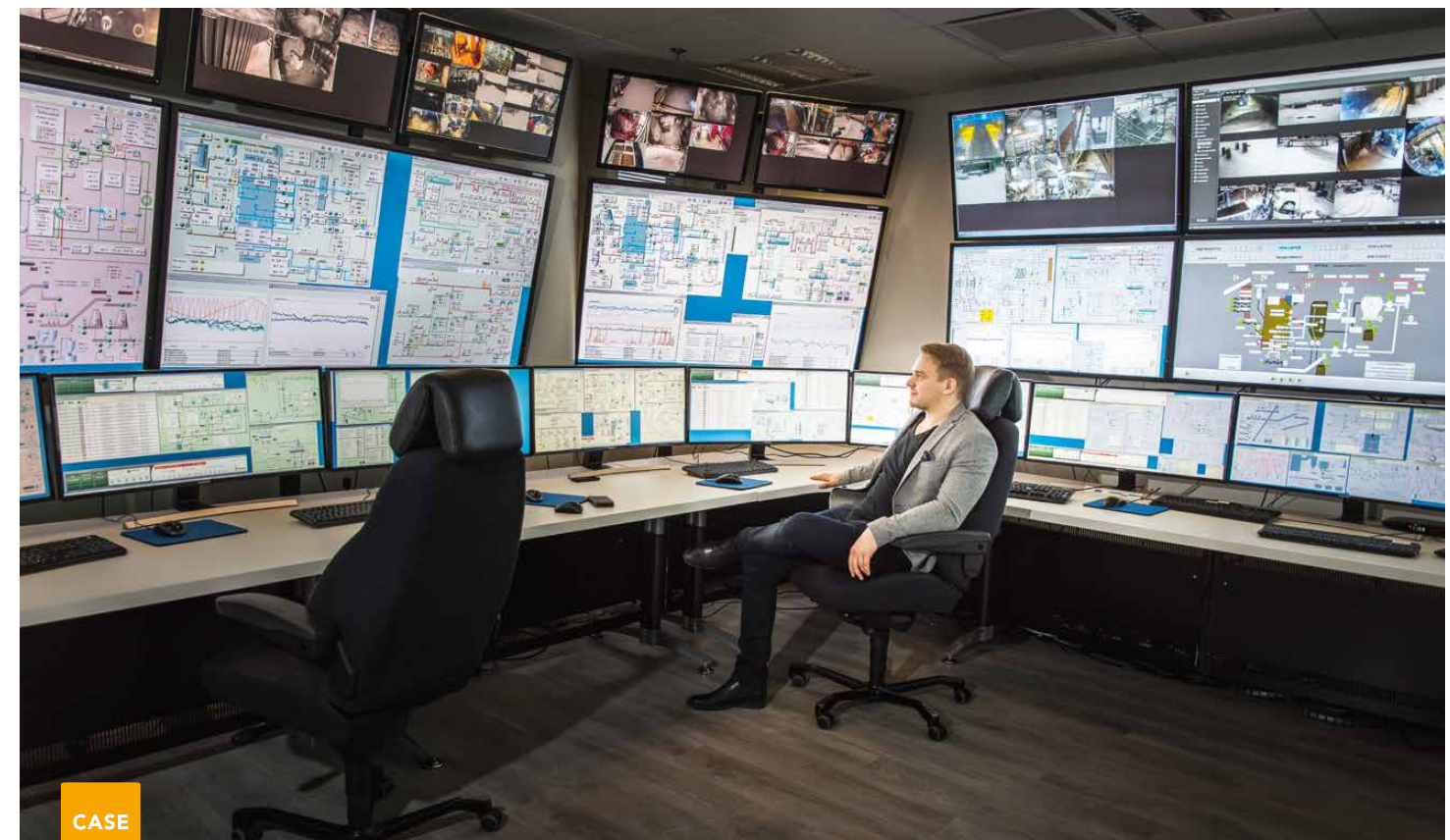
Olemme nopeasti uudistuva biotalouden ja energia-alan yritys, jolle uudistuminen on paitsi intohimo, myös elinehto. Osaavat ihmiset, kotimaisten raaka-aineiden ja energia-alan asiantuntijuus antavat hyvän pohjan energialiiketoimintaan ja uusien biotalouden liiketoimintojemme kehittämiseen. Toimimme Suomessa, Ruotsissa ja Virossa. www.vapo.com

ALAN NOPEIMMIN DIGITALISOITUVA.

DIGITALISAATIO

Uuden sukupolven Vapo toimii älykkäästi ja ketterästi uusimman tekniikan mahdollisuuksia hyödyntäen. Digitaaliset ratkaisut mahdollistavat joustavan palvelun jokaisen asiakkaan tarpeet huomioiden. Yksi uusista digitaalisista ratkaisuistamme on voimalaitosten käyttökeskus Vantaan Tikkurilassa. Voimalaitoksen liittäminen Vapon modernin valvonnan piiriin parantaa asiakkaan energian tuotannon tuottavuutta sekä toimintavarmuutta. www.vapo.fi

CASE

VOIMALAITOSTEN DIGITALISAATIOILLA MILJOONASÄÄSTÖIHIN

Vapo haluaa mullistaa Suomen voimalaitosten käyttötoiminnan. Tänä päivänä asiakkaat ajavat voimalaitoksia pääsääntöisesti paikan päällä. Vapo tarjoaa asiakkailleen voimalaitosten etäkäyttöä kokonaispalveluna.

Mahdollistajia alaa mullistavaan käyttöpalvelun syntyyn on ollut muutamia, näistä yksi on ollut teknologian kehittyminen. Mikäli voimalaitoksen automaatiojärjestelmän taso on riittävä, sitä

voidaan ohjata etänä. Toisekseen laaja, korkea osaaminen ja omat voimalaitokset ovat mahdollistaneet käyttökeskuksen ja optimointimallien kehittämisen.

- Omat kokemuksemme etäkäytöstä ovat olleet loistavia. Suurimmat säästöt on saatu siitä, että laitosten automatisointi ja sen yhteydessä tehdyt toimintatavatehostavat muutokset ovat johtaneet energiatehokkuuden parantumiseen ja ajotapojen optimointiin, käyttökeskuk-

sen päällikkö Ville Koikkalainen kertoo.

Vapon käyttökeskus Vantaan Tikkurilassa on vuorattu kymmenillä monitoreilla. Jossain piippaa, mutta Ville Koikkalainen ei hätkähdä. Vieressä istuva operaattori kuittaa tilanteen hetkessä ja Koikkalainen jatkaa kertomustaan siitä, miten automatisoinnin tärkeimmät hyödyt tulevat keskitettävyydestä, ennustettavuudesta ja kulujen karsimisesta.

Kuva: Nivos Oy

CASE

HELPOTUSTA JA VARMUUTTA AUTOMAATTITÄYTÖLLÄ

Nivos Energia, Jere Turunen

Mäntsäläläisen Nivos Energian kahdella lämpökeskuksella on siirretty pelletin automaattitäyttöön. Siilojen jaloissa olevat vaa'at kertovat aina reaaliaikaisen polttoainetilanteen ja pellettien toimitukset voidaan optimoida kuljetusreitteihin. Mäntsälässä automaattitäytön odotetaan tuovan varmuutta sekä helppoutta työruutiineihin.

- Olemme ulkoistaneet polttoainetoimitukset Vapolle. Vapo seuraa polttoai-

nemääriä ja tuo ilman erillisiä tilauksia lisää pellettiä. Vapo voi suunnitella pelletin logistiikan omiin ajoihinsa sopivaksi, meille jää polttoainetoimituksissa ainoastaan laskunmaksajan rooli ja tehtävä, kaukolämpönsinööri Jere Turunen Nivos Energiasta kertoo.

Nivos Energia on ensimmäinen automaattitäytön asiakas Vapolle. Tätä ennen konsepti on viilattu valmiiksi Vapon omalla Serenan lämpökeskuksella.

LOGISTIikka-OSAAMISTA JA ASIAKKAAN KUUNTELEMISTA

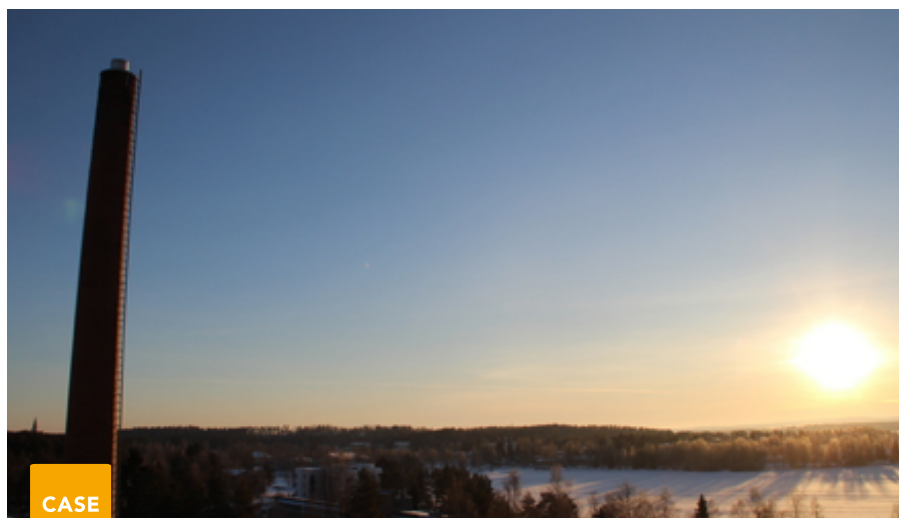
Turun Seudun Energiantuotanto, Tapani Bastman

– Vapo on kehittänyt vuosikymmenten aikana itselleen vahvan logistiikkaosaamisen turpeessa, mistä on selvää etua myös puupolttoainepuolella. Kun entistä Vapoa saattoi pitää jopa myyntivastaisena, on homma nyt kunnolla käännetty ympäri, toimitusjohtaja Tapani Bastman Turun Seudun Energiasta kertoo.

– Vapo on tänään aktiivinen ja kuuntelee asiakasta herkillä korvalla, joten neuvottelut ja yhteistyö sujuivat mainiosti. Olemme sopineet monivuotisesta polttoainetoimituksesta ja tavoitteenamme on pitkäaikainen kumppanuus.

Naantalien voimalaitoksella varaudutaan tulevaisuuteen ja sen mahdollisiin muutoksiin. Valmistuvassa voimalaitoksessa voidaan polttaa puupolttoaineita, maakaasua, kivihiiltä, turvetta ja olkea. Turpeen käyttöä rajoittaa hyvien turvesoiden puuttuminen lähitienoilla.

– Hinta, toimitusvarmuus ja keskusteluyhteys ovat olleet ratkaisevia tekijöitä valitessamme polttoainetoimittajia. Naantalissa emme pysty varastoimaan polttoainetta kuin viikonlopun tarpeen, joten toimitusten on yksinkertaisesti pelattava. Vastaanotamme 40 rekallista polttoainetta päivässä. Meille on tärkeää kumppanin kyky kuunnella asiakasta ja ymmärtää tämän tarpeita. Vapolla ovat nämä tänään hyvin kohdillaan.

CASE

HELPPOA JA EDULLISTA KAUKOLÄMPÖÄ ULKOISTUKSELLA

Mika Kilpeläinen, Sotkamon kunta

Sotkamon kunta ulkoisti vuonna 2002 kaukolämpöverkkonsa operoinnin Vapolle. Ulkoistuskauti on sujunut kunnanjohtaja Mika Kilpeläisen mielestä hyvin. Ulkoistuksen seurauksena kunnalla on yksi huoli vähemmän.

– Kuntalaisille päätös on ollut edullinen, sillä kaukolämmön hinta on pysynyt hyvin vakaana, ennustettavana ja edullisena, Vapoon ollaan oltu tyytyväisiä, Sotkamon kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen kertoo.

Sotkamo on Vapolle tuttua seutua, sillä Vapo pyörittää Vuokatissa omaa voimalaitosta ja kaukolämpöverkkoa.

– Yhteistyö Vapon kanssa on ollut helppoa meillä ei ole mitään moitittavaa.

Sotkamossa keskusteltiin muutama vuosi sitten myös kaukolämpöverkon myymisestä Vapolle, mutta nyt myynti ei ole ajankohtaisena esillä. Käymme keskusteluja muutaman kerran vuodessa ja ne sujuvat hyvin.

Sotkamon kunnan kaukolämpöverkko on reilun 50 kilometriä pitkä, asiakkaita siinä on lähes 500.

– Kaukolämpöverkkomme on jo melko iäkäs. Vuosien varrella Vapo on tehnyt mittavia kunnostustöitä. Toisaalta kunta rakentaessaan omaa infraansa uusii samalla myös kaukolämpöverkon. Menemme yhdessä hyvin eteenpäin.

CASE

TURPEEN LISÄKSI MYÖS PUUPOLTTOAINETTA

Jukka Vierimaa, Nokianvirran Energia

– Vapon aktiivisuus ja kilpailukyky myös puupolttoaineissa tuli itselleni pienenä yllätyksenä etsiessämme polttoainetoimittajia Nokianvirran voimalaitokselle. Päädyimme hankkimaan Vapolta sekä turvetta että puupolttoaineita, yhteensä Vapo vastaa reilun kolmasosan Nokianvirran polttoainetarpeesta, Nokianvirran Energian toimitusjohtaja Jukka Vierimaa toteaa.

Nokianvirran Energia toimittaa kaukolämpöä Leppäkosken Lämmön Nokian kaukolämpöverkkoon ja prosessihöyryä Nokian Renkaiden sekä SCA Hygiene Productsin tuotantoprosesseihin.

*Yhteensä 360 GWh
polttoainetta vuodessa*

= 3 700

*rekka-autollista
polttoainetta vuodessa*

KAUKOLÄMPÖ ON LÄHILÄMPÖÄ.

VAPO ENERGIA

Vapon tavoite on olla maailman paras osaaaja lähienergian arvoketjussa. Tarjoamme asiakkaillemme paikallisia ja kotimaisia polttoaineita, sähköä, lämpöä sekä niihin liittyviä lisäarvopalveluita. Vuosikymmenien kokemus polttoainetuotannosta yhdistettynä energiantuotanto-osaamiseemme tekee meistä luotettavan kumppanin ja energian toimittajan energia-alalle, yrityksille ja koteihin. www.vapo.fi

LÄHTÖ- LASKENTA ALKOI. TURVE VIE TULEVAI- SUUTEEN.

VAPO CARBONS

Vapo etsii rohkeasti turpeeseen perustuvia liiketoimintamahdollisuuksia perinteisen poltto-, kasvu- ja ympäristöturvetuotannon ulkopuolelta. Vapo Carbonsin tavoitteena on jalostaa turpeesta teknistä hiiltä maailman markkinoille. Teknisiä hiilituotteita ovat muun muassa aktiivihiihi ja hiilimusta. Aktiivihiihtä käytetään muun muassa ilman ja veden puhdistukseen ja hiilimustaa väriaineena teollisuudessa. www.vapo.com

CASE

VAPO CARBONS

Vapo Ventures hakee aktiivisesti turpeeseen perustuvia liiketoimintamahdollisuuksia perinteisen polttoainetuotannon ulkopuolelta.

Tavoitteena on löytää luonnonvarojen kestävään käyttöön perustuvia ratkaisuja jalostusasteen nostamiseksi uusiksi käyttöhyödykkeiksi.

Vapo Ventures on kehittänyt vuosina 2014–2016 Vapo Carbons -hankkeen, joka julkistettiin syksyllä 2016. Vapo suunnittelee noin 50 miljoonan euron tehdasinvestointia teknisten hiilten tuotantolaitokseen. Teknisillä hiilillä tarkoitetaan muun muassa aktiivihiihtä, hiilimustaa ja raakahiiltä, joita käytetään muuhun kuin energian tuottamiseen. Aktiivihiihtä käytetään vesien ja kaasujen puhdistamiseen, hiilimustaa taas väri- ja lisäaineeksi kumi- ja muoviteollisuudessa.

Teknisten hiilten kansainvälinen markkina on lupaava kasvavien ilman- ja vedenpuhdistustarpeiden vuoksi. Valtaosa maailman teknisistä hiilistä tehdään tällä hetkellä öljystä ja kivihiilestä. Vapolla on uusi energiatehokas tuotantomenetelmä, jolla teknistä hiiltä voidaan tuottaa turpeesta. Menetelmän avulla pystymme valmistamaan laadukkaita ja

Vapo suunnittelee noin

**50
MILJOONAN EURON**

*tehdasinvestointia teknisten
hiilten tuotantolaitokseen.*

kilpailukykyisiä tuotteita. Lisäksi Vapo pystyy takaamaan pitkän tähtäimen saatavuuden ja luotettavan toimituksen.

Mahdollisia teknisen hiilen tuotantolaitoksen sijoituspaikkoja ovat Haapavesi, Ilomantsi ja Seinäjoki. Näillä paikkakunnilla on riittävät

ja logistisesti järkevät raaka-ainevärrannot. Hanke on myös otettu näillä paikkakunnilla hyvin suotuisasti vastaan. Tuotantolaitoksen koko tuotantoketjun työllisyysvaikutus olisi noin 200 henkilötyövuotta. Laitos tuottaisi vuodessa kymmeniä tuhansia tonneja teknistä hiiltä. Laitoksen ympäristövaikutukset selvitetään yksityiskohtaisesti parhaillaan käynnissä olevassa luvitusvaiheessa, mutta tuotantolaitoksen toiminnalla ei ole arvioitu olevan merkittäviä ympäristövaikutuksia. Suunnitellun prosessin syötteenä ei käytetä vaarallisia kemikaaleja, eivätkä ilmastopäästöt poikkea vastaavan kokoisen kotimaista polttoainetta käyttävän voimalaitoksen päästöistä.

Investointipäätös ensimmäisen tuotantolaitoksen rakentamisesta tehdään arvon mukaan vuoden 2017 loppuun mennessä. Mikäli laitokseen päätetään investoida ja tuotantolaitoksen rakentaminen päästään aloittamaan 2018 alkupuolella, laitos olisi tuotannossa vuoden 2019 aikana.

CASE

VAPU FIBERS

Vapo Venturesissa on kehitetty vuosien 2015 ja 2016 aikana uusi liiketoiminta-aihe Vapo Fibers, jonka tähtäimessä on tuoda turvekuitumateriaaleja markkinoille.

Turvekuidulla on havaittu olevan erikoisominaisuuksia, joista saadaan lisäarvoa ja uusia ominaisuuksia erilaisiin kuitutuotteisiin, kuten eristeisiin, rakennuslevyihin, kasvualustoihin ja öljynimeytystuotteisiin. Selvitysten mukaan turvekuidun potentiaaliset markkinat ovat miljardien kokoiset. Jo pienellä markkinaosuudella tai yksittäisellä läpimurrolla saadaan aikaan merkittävää myyntiä.

Turvekuitu on ekologinen raaka-aine. Sen tuotanto ei vaadi pelto- tai metsäpinta-alaa, lannoitteita, kastelu- ja kasvinsuojeluaineita, toisin kuin monien muiden kuitumateriaalien valmistaminen. Luonnon monimuotoisuuden säilyminen varmistetaan luvitusprosessin yhteydessä. Kun tuotanto lopetetaan, alueet palauteaan viipymättä seuraavaan maankäyttömuotoon, esimerkiksi muutetaan lintukosteikoiksi.

Vuonna 2016 TEKES:in rahoittamassa hankkeessa tutkittiin turvekuidun erikoisominaisuuksia ja valmistettavuutta. Päättävänä oli löytää

valmistusmenetelmiä, jotka tuottavat riittävän tasalaatuisia, puhdasta ja asiakkaan tuotantoprosessiin soveltuvaa kuitujaetta erilaisiin käyttötarpeisiin. Menetelmissä pyrittiin myös hyödyntämään mahdollisimman paljon yhtiön olemassa olevaa laitekantaa. Koska turvekuidun markkinapotentiaali sekä Vapon turveosaaminen ja -varannot näyttivät lupaavilta, Venturesin ohjausryhmä päätti ehdottaa Vapon hallitukselle uuden liiketoimintayksikön, Vapo Fibersin, perustamista 1.5.2016 alkaen.

Vapo Fibers osallistui kansalliseen liikeideakilpailuun KasvuOpeniin, jossa se pääsi jatkoon Keski-Suomen alueen karsinnoista kunniamaininnalla: ”hyvä tarina, suuri potentiaali, uskottava tiimi ja riittävät resurssit”. Loppukirissä se ei yltänyt 10 parhaan joukkoon, mutta sai kilpailun aikana paljon positiivista palautetta ja mediahuomiota.

Markkinaselvityksiin perustuvassa lyhyen tähtäimen strategiatyössä Vapo Fibersin voimavarat päätettiin suunnata valikoituihin markkina-alueisiin,

Selvitysten mukaan turvekuidun potentiaaliset markkinat ovat miljardien kokoiset. Jo pienellä markkinaosuudella tai yksittäisellä läpimurrolla saadaan aikaan merkittävää myyntiä.

joissa markkinoille pääsyn odotetaan olevan helppoa ja turvekuidun erikoisominaisuuksien pääsevän oikeuksiinsa. Tällä hetkellä Vapo Fibers keskittyy tuotteistamiseen ja asiakashankintaan. Tavoitteena on, että liiketoiminta on seuraavalla tilikaudella tappiotonta.

KASVUA KUIDUSTA. LUONNOLLISESTI.

VAPU FIBERS

Vuosikymmenien raaka-aineasiantuntemuksemme ansioista voimme kehittää turpeesta tulevaisuuden materiaaleja, esimerkiksi pakkaus- ja rakennusteollisuuden tarpeisiin. Turvekuiduilla on ainutlaatuisia erityisominaisuuksia verrattuna moniin perinteisiin materiaaleihin. Tämän ansiosta luonnonmukaisesta turvekuidusta valmistetut tuotteet ovat kuluttajille ja jatkojalostajille kilpailuetu, menestystekijä ja lisäarvon tuottaja. www.vapo.com

KEKKILÄ KASVAA KUMPPANEIDENSA KANSSA

Kekkilä Group on Pohjoismaiden markkinajohtaja kasvualusta-, lannoite- ja katetuotteissa.

Kekkilä Garden, Hasselfors Garden ja Kekkilä Professional muodostavat Kekkilä Groupin. Kekkilä Gardenin markkina-alue on Suomi ja Baltian maat, Hasselfors Gardenin tuotteita markkinoidaan Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa. Molempien kohderyhmänä ovat kuluttajat ja viherkentäjät. Kuluttajaliiketoiminnan liikevaihto vuonna 2016 oli 40 miljoonaa euroa ja viherrakentamisen 16 miljoonaa euroa.

Kekkilä Professional valmistaa korkealaatuisia kasvualustoja ammattiviljelijöille. Toiminnan painopisteenä on kasvatusratkaisujen kehittäminen globaaliin ruuantuotantoon. Tuotteita viedään yli 70 maahan, joista merkittävimpiä ovat Kiina, Meksiko ja Turkki. Kekkilä Professionalin liikevaihto vuonna 2016 oli 31 miljoonaa euroa.

Vuonna 1924 perustetun Kekkilän toiminnan lähtökohtana on ollut alusta asti kasvien ja ihmisten hyvinvointi. Kekkilä Group haluaa olla puutarha-alan luotuin kasvukumppani ja jakaa kasvamisen iloa niin harrastajien, jälleenmyyjien, viherrakentajien kuin ammatikseen viljelevienkin kanssa. Tavoitteet saavutetaan

Vuosi 2016 oli Kekkilässä uudistusten vuosi.

toimimalla yhdessä, olemalla luotettavia ja ketteriä sekä keskittymällä olennaiseen.

Vuosi 2016 oli Kekkilässä uudistusten vuosi. Toimitusjohtaja vaihtui, organisaatorakennetta uudistettiin jakautumalla kolmeen liiketoimintayksikköön ja vastuita selkeytettiin. Myös brändistrategia uudistettiin ja käynnistettiin CRM-järjestelmän käyttöönotto. Uutena liiketoiminta-alueena aloitti loppuvuodesta Kekkilä Recycling, jonka kautta teollisuuden ja yhteiskunnan sivuvirrat kierrätetään kansalaisia virkistävien puistojen ja viheralueiden kasvualustaksi.

Vuonna 2017 viedään kasvamisen mahdollistavat perushankkeet päätök-

seen ja käynnistetään toimenpiteet, joiden kautta Kekkilä Group saavuttaa kannattavaa kasvua ja vahvistaa brändiään ja asemaansa markkinajohtajana. Suurinta kasvua haetaan ammattiviljelyliiketoiminnasta. Turvallisella ja laadukkaalla pohjoismaisella kasvuturpeella on yhä enemmän kysyntää globaalin ruuantuotannon ja siihen liittyvien turvallisuusvaateiden lisääntyessä.

Pohjoismaissa puutarhaharrastus ja viherrakentaminen ovat jatkuvassa nosteessa. Paine viheralueiden rakentamiseen kovenee yhä etenevän kaupungistumisen myötä. Kuluttajat hakevat omaa aikaa, yhteisiä hetkiä ja omavaraisuutta puutarhaharrastuksen parista. Selkeitä Kekkilä Groupin kasvua tukevia globaaleja trendejä ovat digitalisaatio, jakeluketjun muutos, kestävä kehitys, väestön kasvu ja ympäristötietoisuuden lisääntyminen sekä hyvinvointiin panostaminen oman tekemisen kautta. Tällaisessa ympäristössä on vahvasti markkina-alueeseensa juurtuneen ja samalla uutta kasvua hakevan puutarha-alan toimijan hyvä kukoistaa yhdessä kumppaneidensa ja kuluttajien kanssa.

TOOTSI TUOTTAÄ TURVETTA VIENTIIN

Virossa riittää soita kasvuturvetuotantoon. AS Tootsi Turvaksen merkittävin liiketoiminta on kasvuturpeen vienti.

AS Tootsi Turvas on lähienergiaan keskittynyt Vapon virolainen tytäryhtiö, jonka liiketoiminta koostuu kasvu- ja energiaturvetuotannosta, lämmöntuotannosta ja jakelusta sekä energiahakkeen toimittamisesta asiakkailleen niin Virossa kuin vientimarkkinoilla. Yhtiön liikevaihto on noin 15 miljoonaa euroa ja sillä on runsaat 30 työntekijää. Matti Puuronen on toiminut yhtiön toimitusjohtajana vuodesta 2008 lähtien.

Tootsi Turvaksen liikevaihdosta hie-man vajaat puolet koostuu kasvuturpeen mynnistä, 30 prosenttia puupolttoaineiden mynnistä, runsaat 10 prosenttia energiaturpeen mynnistä ja 10 prosenttia lämmön mynnistä.

Tootsi Turvas omistaa Virossa kahdeksan lämpölaitosta ja kolme kaukolämpöverkkoa. Yhtiön lämmöntoimitukset olivat päättyneellä tilikaudella noin 30 GWh.

Yhtiön turvetuotantoalueet ovat pääosin Viron valtion omistamilla mailla. Ne ovat kuitenkin Tootsi Turvaksen käytössä pitkäaikaisiin sopimuksiin perustuvaa resurssimaksua vastaa. Turvetuotanto, samoin kuin energiahakkeen tuotanto, perustuu aliurakointisopimuksiin.

Energiaturpeen kysyntä on ollut viime vuosina laskussa. Tästä ja hyvästä varastotilanteesta johtuen yhtiö ei tuottanut kesällä 2016 lainkaan energiaturvetta. Energiahakkeen kysyntä on sen sijaan ollut viime vuosina voimakkaassa kasvussa. Tootsi Turvas toimittaa puupolttoaineita Viron lisäksi Suomen ja Ruotsin markkinoille.

Tootsi Turvaksella on mahdollisuus viedä tuotteitaan kaikkien Viron satamien kautta. Merkittävin vientisatama on Pärnu, josta kuluneellakin tilikaudella

lähti viikoittain kasvuturvelaivoja, Suomeen, Ruotsiin sekä Keski-Euroopan ja Kaukoidän satamiin.

BIOENERGIAA KOKO RUOTSILLE

Neova AB tuottaa turvetta Ruotsissa vain ojitetuilla soilla, jotka käyttämättöminä ovat suuria hiilidioksidipäästöjen lähteitä.

Vapo Oy:n kokonaan omistama ruotsalainen tytäryhtiö Neova AB on yksi Skandinavian johtavista bioener-

giayrityksistä. Sen noin 43 miljoonan euron liikevaihto jakautuu melko tasan turvetuotannon ja lämmöntuotannon kesken. Neova tuottaa turvetta energiaksi, kasvualustoiksi ja sen tuottamasta turpeesta jalostetaan aktiivihieitä Hollannissa. Neova omistaa 50 prosenttia Ruotsin suurimmasta pelletinvalmistajasta Scandbio AB:stä. Scandbion liikevaihto on noin 125 miljardia kruunua eli noin 130 miljoonaa euroa. Neovan palveluksessa on runsaat 80 kokoaikaista työntekijää ja lisäksi noin 200 kausityöntekijää. Neovan toimitusjohtajana on Torbjörn Claesson.

Neovan toiminta-alue kattaa koko Ruotsin Skoonesta Tornionjokilaaksoon. Ruotsissa noin neljännes maan pinta-alasta on turvemaita ja turvetuotannossa soista on arvion mukaan noin promille ja soiden vuotuisesta

kasvusta turvetuotanto vastaa noin yhtä prosenttia. Neova on sitoutunut operoimaan vain ojitetuilla soilla. Vuonna 2016 tuotantopinta-ala oli runsaat 4 000 hehtaaria ja tuotanto noin miljoona kuutiometriä.

Neova omistaa 13 kaukolämpöverkkoa ja lähes 40 lämpölaitosta eri puolilla Ruotsia. Kaikki laitokset käyttävät polttoaineenaan paikallisia biopolttoaineita. Kaukolämpöasiakaina Neovalla on kuntia, teollisuuslaitoksia, asuntoyhtiöitä ja yksittäisiä kuluttajia. Teollisuusyrityksille yhtiö tarjoaa myös valmislämpöratkaisuja, joilla se huolehtii asiakkaiden koko energianhuollosta. Tilikaudella Neova tuotti lämpöä ja sähköä yhteensä 448 GWh.

VASTUULLISUUS ON VAPON TOIMINNAN PERUSTA

Yritysvastuusta ja vastuullisuuden toteutumisesta vastaa Vapo Oy:ssä toimitusjohtaja. Vastuullisuusraportti käsitellään kokonaisuudessaan ennen julkaisua hallituksen tarkastusvaliokunnassa ja hallituksessa.

Toimitusjohtaja on delegoinut vastuura-portoinnin pääkokonaisuudet seuraavas-ti. Taloudellisen vastuun raportoinnista ja raportoitavien alueiden ja kokonai-suuksien kehittämisestä vastaa talous-johtaja, ympäristövastuuseen liittyvistä kokonaisuuksista vastaa ympäristöjohtaja ja henkilöstöön ja sosiaaliseen vastuu-seen liittyvästä kokonaisuudesta henki-löstöjohtaja. Raportin suunnittelusta, kokoamisesta ja työstämisestä vastaa viestinnästä ja yhteiskuntasuhteista vas-taava johtaja.

Hallitus käsittelee yhtiön taloudellisen tilanteen jokaisessa hallituksen kokouk-sessa toimitusjohtajan katsauksen pohjal-ta tarkemmin neljän kuukauden välein julkaistavissa osavuositarkastuksissa.

Ympäristövastuu koetaan sidosryhmi-en keskuudessa tehtyjen olennaisuusana-lyysien (2010, 2013, 2015) mukaan Vapo Oy:n keskeisimmäksi raportointialueeksi yritysvastuussa. Tästä syystä ympäristö-vastuun toteutumista seurataan tarkim-min myös hallituksessa.

Ympäristöjohtaja kokoaa hallituk-selle yhteenvedon, jossa raportoidaan kaikki oikeuskäsittelyssä olevat velvoit-teet ja viranomaispäätökset. Ympäris-tövastuuraaportti esiteltiin vuonna 2016 hallitukselle vuosineljänneksittäin. Ra-portti käsitellään hallituksen kokouk-sen lisäksi myös tarkastusvaliokunnan kokouksissa.

Sosiaalisen vastuun raportointialueeseen kuuluvat sellaiset merkittävät muu-tokset tai uudistukset, joilla on vaiku-tusta henkilöstön asemaan, käsitellään aina hallituksen kokouksissa. Tällaisia

Ympäristövastuu koetaan sidosryhmien keskuudessa tehtyjen olennaisuusanalyysien mukaan Vapo Oy:n keskeisimmäksi raportointialueeksi yritysvastuussa.

ovat muun muassa henkilöstön asemaan vaikuttavat yrityskaupat, tuotannon supistukset ja muut sellaiset asiat, jotka edellyttävät yhteistoimintalain mukaisia neuvotteluja.

Yhtiön vastuullisuuspolitiikka ja toiminta on esitetty yhtiön www-sivuilla. Sivulla julkistetaan myös yritysvastuura-portti sekä suomeksi että englanniksi.

Vastuullisuussitoumukset

Vapo sitoutui vuonna 2012 rakentamaan kaikille turvetuotannossa oleville tuo-tanto-alueille parhaan käyttökelpoisen vesienkäsittelytekniikan (BAT) mukaiset vesienkäsittelyjärjestelmät vuoden 2014 loppuun mennessä. Sitoumus täyttyi sataprosenttisesti.

Viranomaisvalvonnan lisäksi vapon kaikkien turvetuotantoalueiden ve-

sienkäsittelyjärjestelmät tarkastetaan tuotantokaudella vähintään kahden viikon välein. Henkilöstöä ja urakoitsijoi- ta koulutetaan jatkuvasti, jotta jokaisella turvetuotantoon osallistuvalla henkilöllä on tarvittavat tiedot ja taidot yhtiön edel- lyttämästä ympäristövastuusta.

Vapo julkistaa verkkosivuillaan kaik- kien tuotantoalueiden vastuuhenkilöt sekä riippumattomien konsulttitoimis- tojen viranomaisille laatimat päästö- ja vesistötarkkailuraportit.

Vapo on lisännyt jatkuvatoimisten mittareiden käyttöä kuormituksen moni- toroinnissa ja julkistaa tulokset verkossa.

Vapo tuottaa turvetta vain luon- nontilaltaan muuttuneilla, pääasiassa metsäojitetuilla turvemaidella. Vapo ei hae ympäristölupia soiden ja turvemaiden kestävän ja vastuullisen käytön strategi- an mukaisille 4 ja 5 luokkien soille.

Vapo jatkaa aktiivisesti omistukses- saan olevien, merkittäviä luonnonarvoja sisältävien soiden vaihtoja ojitettuihin turvemaihin tai pyrkii myymään niitä suojelutarkoitukseen.

Vapo tuottaa turvetta vain luonnontilaltaan muuttuneilla, pääasiassa metsäojitetuilla turvemaidella. Tuotantoalueista puolet on ympärivuotisessa päästötarkkailussa.

Vapo sitoutuu siihen, että...

- uusien turvetuotantoalueiden kiinto- aine- ja humuskuormitus on pienempi kuin saman alueen vesistökuormitus lähtötilanteessa ennen turvetuotantoa. Mikäli lähtötilanteen kuormitus ylittyy, puhdistetaan muusta maankäytöstä tulevia vesiä samalla vesistöalueella.
- kaikki Vapon turvetuotantoalueet ovat tuotantokaudella päästötarkkailussa ja puolet tuotantoalueista ympärivuo- tisessa päästötarkkailussa. Tavoitteena on pitää omaehtoinen päästötarkkai-

lun toteutus tässä laajuudessa kolmen vuoden ajan ja näin saada riittävä yhtäjaksoinen tieto tuotantoalueilta lähtevän veden laadusta.

- Vapon omistamat turvetuotannosta poistuvat alueet ovat aktiivisessa jälki- käytössä viimeistään kahden vuoden kuluessa tuotannon päättymisestä. Jälkikäyttömuotoja ovat metsittämi- nen, peltoviljely sekä monimuotoisten kosteikkojen perustaminen turvetuo- tannosta vapautuneille alueille.

ARVOT JA EETTISET TOIMINTAOHJEET

Yhtiön strategian perustana on vastuullinen toiminta ja vuosikymmenten aikana kerätty ammattitaito lähienergian tuottamisessa.

Arvoissa ja eettisissä toimintaohjeessa on määritelty tarkasti, mitä yhtiö edellyttää omalta henkilöstöltään ja alihankkijoil- taan ja mihin se sitoutuu toimittaessaan tuotteita ja palveluita asiakkailleen.

Vapon arvot ovat vastuullisuus, tulosnäkö ja uusiutuvuus

Vastuullisuus oikeuttaa Vapon liiketoi- minnan olemassaolon. Kaiken yhtiön toiminnan on aina oltava läpinäkyvää ja julkisesti hyväksyttävää. Jokaisen vapolai- sen on kannettava vastuu työstään.

Tulosnäkö ei liity ainoastaan talou- dellisiin tavoitteisiin vaan se antaa yhti- ölle sitkeyttä viedä vaikeatkin asiat pää- tökseen, kun ne ovat pitkällä tähtäimellä eduksi liiketoiminnalle ja asiakkaille.

Uusiutuminen on välttämätöntä. Vapo tarvitsee suuret korvat kuullakseen heikotkin signaalit siitä, miten asiakkaat

toivovat yhtiön kehittyvän. Maailma muuttuu, ja vain uusiutuminen ja muu- tokseen sopeutuminen takaavat yhtiön tulevaisuuden.

Eettiset toimintaohjeet ovat luetta- vissa Vapon verkkosivuilla [www.vapo. fi/vastuullisuus/](http://www.vapo.fi/vastuullisuus/) tapamme-toimia/ eettiset-toimintaohjeet. Vapon tiukka ja kattava toimintaohje sopii yhtiön vaativimpienkin asiakkaiden sopimus- liitteeksi. Vastuullinen toiminta kattaa Vapon henkilöstön sekä yhtiön koko tuotantoketjun alihankkijoista asiakas- toimituksiin saakka.

Eettiset toimintaohjeet ovat pysyvä osa prosessejamme, henkilöstövalmennuksia ja uusien työntekijöiden perehdytystä. Verkkovalmennuksen avulla henkilöstö pääsee tutustumaan mielenkiintoisesti yhtiön toimintaperiaatteisiin. Valmen- nuksissa tehdään selväksi, että eettiset

toimintaohjeet eivät ole suositus vaan ehdoton ja sitova toimintamalli. Henkilös- tön lisäksi Vapo valmentaa myös alihank- kijansa eettisen toimintaohjeen vaati- muksiin yrittäjäkoulutuksissa sekä heille suunnatulla verkkokoulutusohjelmalla.

Eettisten toimintaohjeiden saatta- miseksi osaksi päivittäistä työtä yhtiön sisäisestä verkosta löytyy myös tiedonan- tokanava (whistle blowing channel), jonka avulla kuka tahansa vapolainen voi nimettömästi raportoida eettisen toimin- taohjeen vastaista käyttäytymistä. Vuoden 2016 aikana kanavan kautta tuli käsitel- täväksi kolme nimetöntä ilmoitusta ja joiden johdosta tehtiin korjaavia toimia.

Eettisten toimintaohjeiden toteutu- mista seurataan yhtiön laatujärjestelmän ulkoisissa ja sisäisissä auditoinneissa. Eet- tisen toiminnan varmistaminen on myös sisäisen tarkastuksen painopistealue.

TOIMIMME LUOTETTAVASTI, TOIMITAMME VARMASTI

Vapo on ensisijaisesti paikallinen toimija, joka tuottaa asiakkailleen elintärkeitä polttoaineita ja energiaratkaisuja.

Vapon toimitusvarmuus takaa sen, että energia ei lopu sen yhteisöltä kesken. Useat kiinteitä polttoaineita käyttävät laitokset eivät välttämättä omista varastokenttää, joten polttoaineiden saatavuus tulee olla katkotonta kelirikosta tai pakkasesta riippumatta. Toiminnan varmuus asiakkaalle tarkoittaa usein myös useamman vuoden toimitussopimuksia, jolloin toiminta on ennakoitavaa. Energiaratkaisuissa kaukolämmön, teollisuuslämmön ja höyryntoimituksen on yksinkertaisesti toimittava. Ennakoimaton katko energiantoimituksessa voi tarkoittaa merkittäviä taloudellisia kustannuksia asiakkaalle, joten toimitusvarmuuteen on panostettu koko Vapon lähienergian arvoketjussa.

Vapo haluaa olla toimitusvarmin, osaavin ja vastuullisin paikallisia polttoaine- ja energiaratkaisuja tarjoava yritys. Koko lähienergian arvoketjun hallinnan myötä, Vapolle on rakentunut vuosikymmenten aikana valtavasti kokemusta ja osaamista. Nyt tämä osaaminen synnyttää kilpailuetua aina polttoainetoimituksista omaan energiatuotantoon.

Vapo haluaa olla toimitusvarmin hetkessä ja jopa vuosikymmenten päähän. Vapolla on paras kyky solmia monivuotisia polttoainesopimuksia. Lämpöratkai-

suissa toimitusvarmuus tarkoittaa kotimaisilla polttoaineilla tuotetun energian korkeaa käytettävyyttä joka hetki koko asiakkuuden ajan.

Toimitusvarmuuden hallitseminen päivittäin vaatii Vapolta kykyä vastata yllättäviin kysyntäpiikkeihin kelirikoista ja pyhäpäivistä huolimatta. Vapon laaja sopimuskalusto sekä kattava terminaali- ja varastoverkosto mahdollistavat tämän ja myös mahdollisuus tarjota vaihtoehtoisia polttoaineita. Vapo päivystää polttoainetoimituksiaan ympäri vuorokauden.

Monivuotiset polttoainesopimukset ovat mahdollisia, koska Vapolla on koko Suomen kattava verkosto turpeen tuotannossa, energiapuun hankinnassa sekä kuljetuksissa. Lisäksi Vapolla on useita pellettitehtaita ja -varastoja. Kahden lämmityskauden kysyntää vastaavat varastot antavat kyvyn vastata perättäisiin heikkoihin turvetuotantokausiin.

Vapolla on kyky taata toimitusvarmuus vuosikymmeniksi. Tämän mahdollistavat laajat turvetuotantoresurssit ja reservi-uoat, jossa yhdistyvät luvitus- sekä valmisteluosaaminen. Pellettipolttoaineissa Vapolla on Suomen kattava organisaatio ja pellettitehdasverkosto. Polttoainetoiminnot Virossa ja Ruotsissa mahdollistavat tuonnin tarvittaessa.

Ennakoimaton katko energiantoimituksessa voi tarkoittaa merkittäviä taloudellisia kustannuksia asiakkaalle, joten toimitusvarmuuteen on panostettu koko Vapon lähienergian arvoketjussa.

Vapon energiaratkaisuissa toimitusvarmuus saadaan huippuunsa hyvällä polttoainesuunnittelulla, asiantuntemuksella, käyttöosaamisella ja ennakkoivalla kunnossapidolla. Vapo valvoo laitosten toimintaa ympäri vuorokauden. Varatehoa on varattu riittävästi ja tarvittaessa kriittiset toiminnot kahdennetaan. Vapon energiaratkaisuissa polttoaineiden saatavuus on varmistettu koko asiakkuuden ajaksi.

Tilinpäätös

Tilikausi lyhyesti	32
Vapo Oy:n hallitus	34
Hallintoperiaatteet	36
Riskienhallinta	40
Hallituksen toimintakertomus	42
Konsernitilinpäätös 2017, IFRS	52
Laskentakaavat	57

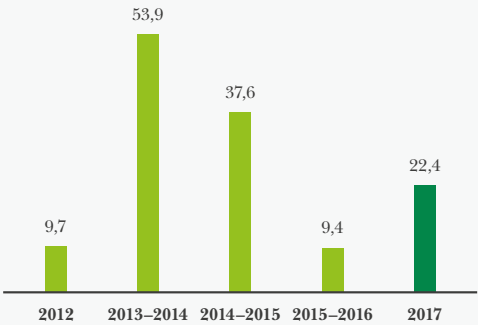
TILIKAUSI LYHYESTI

Avainluvut

Milj. euroa	2012	4/2014*	4/2015	4/2016	4/2017
Liikevaihto	652,9	847,4	486,9	459,8	392,1
Käyttökate EBITDA	52,1	110,8	74,7	43,1	56,9
% liikevaihdosta	8,0	13,1	15,3	9,4	14,5
Liikevoitto EBIT	9,1	50,0	36,9	8,6	20,0
% liikevaihdosta	1,4	5,9	7,6	1,9	5,1
Liikevoitto ennen arvonalentumisia	9,7	53,9	37,6	9,4	22,4
% liikevaihdosta	1,5	6,4	7,7	2,1	5,7
Vapaa kassavirta ennen veroja	64,4	61,9	-25,1	60,7	73,2
Sijoitetun pääoman tuotto %	1,3	3,8	5,4	1,2	3,0
Sijoitetun pääoman tuotto ennen arvonalentumisia %	1,4	4,4	5,5	1,4	3,4
Omavaraisuusaste %	37,7	40,2	37,8	37,6	43,0
Bruttoinvestoinnit	48,0	65,0	88,4	38,5	39,6
Henkilöstö keskimäärin	1 154	1 091	961	914	773
Poistot	-42,0	-54,2	-39,3	-35,0	-35,6
Poistot/liikevaihto %	6,4	6,4	8,1	7,6	9,1

* Tilikausi 1.1.2013-30.4.2014 16 kk

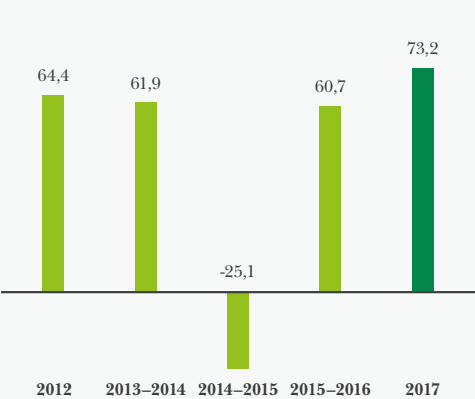
Liikevoitto (EBIT) ennen arvonalentumisia, milj. euroa

Liikevoitto kuvaa operatiivisen liiketoiminnan kannattavuutta ja määrittää pitkälle muun muassa sijoitetun pääoman tuoton. Vapon toiminnassa liikevoittoon vaikuttaa erityisesti polttoaine- ja lämpöliiketoiminnan sääriippuvuus sekä turvetuotannon onnistuminen. Tilikauden 2017 talvi oli jälleen keskimääräistä lämpimämpi, mikä laski polttoaineiden ja lämmön kysyntää. Lisäksi sateinen kesä rajoitti turvetuotantoa ja lisäsi tilikauden tulosvaikutteisia kustannuksia. Yhtiön liikevoitto parani kuitenkin selvästi edellisestä vuodesta päätyn 22,4 miljoonaan euroon.

Tilikausi 1.1.2013-30.4.2014 16 kk

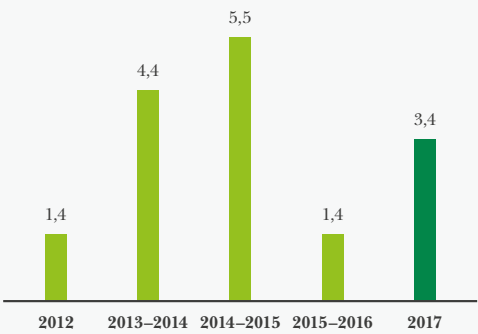
Vapaa kassavirta (pre-tax), milj. euroa

Vapaa kassavirta ennen veroja ja rahoituseriä huomioi käytökatteen lisäksi mm. muutokset liiketoimintojen sitomassa pääomassa, omaisuuden myynnin vaikutukset sekä tehdyt investoinnit. Tilikaudella 2017 Vapo tiivisti konsernirakennettaan myymällä Kekkilä-konsernin tytäryhtiöt Norjassa ja Venäjällä. Lämpö ja sähkö -liiketoiminnassa tehdyt rahoitus-leasing-järjestelyt sekä alhaisemmat polttoainetarastot paransivat myös yhtiön kassavirtaa, joka päättyneellä tilikaudella oli 73,2 miljoonaa euroa positiivinen.

Tilikausi 1.1.2013-30.4.2014 16 kk

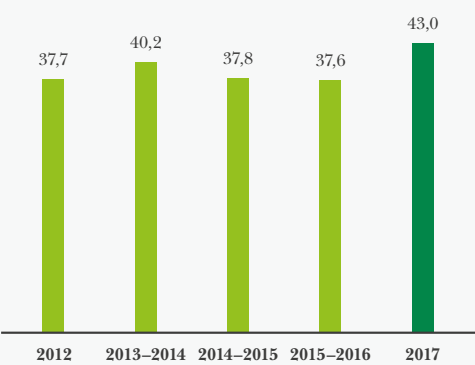
Sijoitetun pääoman tuotto (ROIC) ennen arvonalentumisia %

Sijoitetun pääoman tuotto (ROIC) on tärkein kannattavuutta mittaava suhdeluku Vapon pääomaintensiivisillä toimialoilla, koska se ottaa huomioon liikevoiton lisäksi myös sitoutuneen pääoman. ROIC kuvaa yrityksen kykyä luoda arvoa omistajilleen eli sen tulee olla korkeampi kuin pääoman kustannus (WACC). Tilikauden päättyessä Vapon sijoitetun pääoman tuotto ennen arvonalentumisia oli 3,4 %.

Tilikausi 1.1.2013-30.4.2014 16 kk

Omavaraisuusaste %

Yhtiön vakavaraisuutta mittaava omavaraisuusaste kertoo, kuinka suuri osuus yhtiön varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla. Organisaatiorakenteen muutokset, tappiollisten toimintojen karsiminen ja panostus kassavirtaan näkyvät omavaraisuuden vahvistumisena viime vuosina. Tilikauden 2017 päättyessä yhtiön omavaraisuus oli 43,0 %.

Tilikausi 1.1.2013-30.4.2014 16 kk

VAPO OY:N HALLITUS

Hallituksen puheenjohtaja

Jan Lång
s. 2.2.1957, KTM

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: hallituksen puheenjohtaja: Molok Oy 2016- ja Antilooppi ky, 2015-; hallituksen jäsen: Stiftelsen för Åbo Akademi, 2013-
Keskeinen työkokemus: Huhtamäki Oy, useita tehtäviä 1982-2003; Uponor Oyj, CEO 2003-2008; Ahlström Oyj, CEO 2009-2014
Vapossa hallituksen puheenjohtaja 2015- Henkilöstövaliokunnan puheenjohtaja 2015-

Hallituksen varapuheenjohtaja

Hannu Linna
s. 4.12.1955, dipl.ins.
Toimitusjohtaja, Vaasan Sähkö Oy 20.8.2001-

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: hallituksen puheenjohtaja: Oy RAVE-RA Ab; hallituksen jäsen: EPV Energia Oy, Voimapiha Oy ja Power-Deriva Oy; hallituksen varajäsen; Pohjolan Voima Oy; hallituksen varapuheenjohtaja: Energiateollisuus ry.
Keskeinen työkokemus: Korpelan Voima kuntayhtymän toimitusjohtaja 11/1994-7/2001; Mellano Oy,

toimitusjohtaja 9/1992-10/1994; Pyhännän Rakennustuote Oy (PRT-Forest Oy), atk-päällikkö 1984-1991, projektipäällikkö 1991-1992; Imatran Voima Oy, toimistoinsinööri 1980-1984
Vapossa hallituksen jäsen 2009-2012 ja 2014- Henkilöstövaliokunnanjäsen 2009-2010 ja 2011-2012
Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja 2010-2011 ja 2014-
Vapo Timber Oy:n hallituksen jäsen 2012-2014

Jäsenet

Martti Haapamäki
s. 17.2.1950, DI, insinöörineuvos
Toimitusjohtaja, Seinäjoen Energia Oy

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: hallituksen puheenjohtaja: Voimajunkkarit Oy; hallituksen jäsen: Vaskiluodon Voima Oy; hallituksen varajäsen: EPV Energia Oy
Keskeinen työkokemus: Vaasan Sähkö Oy, liiketoimintayksikön johtaja 1991-2003; Teollisuuden Voimansiirto Oy, erityisasiantuntija 1989-1991; Länsi-Suomen Voima Oy, käyttöpäällikkö 1982-1989; Nokia Engineering Oy, projektipäällikkö 1987-1991; Helsingin kaupungin sähkölaitos, suunnitteluinsinööri 1985-1987
Vapossa hallituksen jäsen 2015- Tarkastusvaliokunnan jäsen 2015-2016
Henkilöstövaliokunnan jäsen 2016-

Tuomas Hyyryläinen
s. 1.12.1977, KTM, Senior Vice President, Emerging businesses, Neste Oyj, 14.9.2016-

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: hallituksen jäsen: Nynas Ab
Keskeinen työkokemus: Neste Oyj, SVP Strategy and New Ventures 6/2014-9/2016, SVP Strategy 6/2012-6/2014; F-Secure Oyj, Vice President Strategy and M&A, 6/2010-6/2012; Nokia Oyj useissa eri tehtävissä 2004-2010
Vapossa hallituksen jäsen 2016- Henkilöstövaliokunnan jäsen 2016-

Pirita Mikkonen
s. 15.2.1966, tekniikan tohtori, Partner, TM System Finland Oy

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: johtokunnan jäsen: Finnfund Oy; hallituksen jäsen: Pihita Oy, Enersize Oy ja GloCell Ltd Oy; hallituksen puheenjohtaja: Lifa Air Oy
Keskeinen työkokemus: GreenStream Network Oy, Executive Vice President 2010-2014; Climate Opportunity Fund ja Fine Post 2012; Carbon Fund, rahastomanageri 2011-2013; KemiCell Oy, toimitusjohtaja 2009-2013; GloCell Oy, toimitusjohtaja 2009-2010; PricewaterhouseCoopers Oy, Senior Manager 2008-2009; Labtium Oy (Geologian tutkimuskeskus), liiketoimintajohtaja 2006-2008; Gaia Consulting Oy, liiketoimintajohtaja 2005-2006; Dekati Oy, liiketoimintajohtaja 2000-2005
Vapossa hallituksen jäsen 2014- Tarkastusvaliokunnan jäsen 2014-

Minna Pajumaa
s. 19.4.1963, KTM, CEFA
Johtava erityisasiantuntija, Valtioneuvoston kanslia

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: hallituksen jäsen: Veikkaus Oy, Gasonia Oy ja Terrafame Group Oy
Keskeinen työkokemus: HSH Nordbank AG, Client Executive 2004-2008, Project Manager 2002-2004; SEB, Vice President 1998-2002; Suomen Vientiluotto Oy, Regional Representative Singapore, Assistant Regional Representative Hongkong ja muita tehtäviä 1990-1998
Vapossa hallituksen jäsen 2013- Tarkastusvaliokunnan jäsen 2013-2014
Henkilöstövaliokunnan puheenjohtaja 2014-2015, jäsen 2015-

Minna Smedsten
s. 30.8.1976, KTM
Talousjohtaja, Taaleri Oyj 1.8.2013-

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: hallituksen jäsen: Havsfrun Investment AB ja Taaleri Pääomarahastot Oy
Keskeinen työkokemus: GreenStream Network Oyj, talousjohtaja 2009-2013; Kaupthing Bank Suomi, talousjohtaja 2005-2008; Norvestia Oyj, IR & Finance Manager 2000-2004; Tuokko Deloitte & Touche, tilintarkastaja 1999-2000
Vapo Oy, hallituksen jäsen 2016- Tarkastusvaliokunnan jäsen 2016-

Markus Tykkyläinen
s. 28.10.1973, DI, eMBA, KTM
Toimitusjohtaja, Suur-Savon Sähkö Oy 1.9.2016-

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: hallituksen jäsen: Kymppivoima Tuotanto Oy, Kymppivoima Hankinta Oy ja Järvi-Suomen Voima Oy; hallituksen puheenjohtaja: Elvera Oy
Keskeinen työkokemus: Rovaniemen Energia Oy/Napapiirin Energia ja Vesi Oy, toimitusjohtaja 2011-2016; Ranuan Bioenergia Oy, toimitusjohtaja 2015-2016; Vakka-Suomen Voima Oy, kehitysjohtaja 2010-2011; Kainuun Sähkö Oy/Graninge Kainuu Oy/Kainuun Energia Oy/E.ON Kainuu Oy, suunnitteluinsinööri, laatupäällikkö, ympäristöpäällikkö, riskienhallintapäällikkö, kehityspäällikkö 1998-2010
Vapossa hallituksen jäsen 2016- Tarkastusvaliokunnan jäsen 2016-

Hallitukseen kuuluvat henkilöt eivät omista Vapo Oy:n osakkeita.

Hallituksen jäsenet vasemmalta oikealle ja yläriviltä alariville: Markus Tykkyläinen, Minna Pajumaa, Tuomas Hyyryläinen, Minna Smedsten, Jan Lång, Martti Haapamäki, Hannu Linna, Pirita Mikkonen

VAPON HALLINTOPERIAATTEET

Vapo Oy on suomalainen listaamaton osakeyhtiö, jonka päätöksenteossa ja hallinnossa noudatetaan Suomen osakeyhtiölakia ja yhtiöjärjestyä sekä yhtiön omistajien, Suomen valtion ja Suomen Energiavarat Oy:n välistä osakassopimusta. Lisäksi Vapo Oy noudattaa valtioneuvoston kanslian omistajaohjausyksikön omistajapolitiikkaa koskevaa periaatepäättöstä Corporate Governance -kysymysten käsittelystä valtionyhtiöissä ja valtion osakkuusyhtiöissä sekä soveltuvin osin Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n 1.1.2016 voimaan tullutta suositusta listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä ("Corporate Governance –suositukset").

Vapo-konsernia johtavia hallintoelimiä ovat Vapo Oy:n yhtiökokous, hallintoneuvosto, hallitus, toimitusjohtaja sekä tytäryhtiöiden hallitukset ja toimitusjohtajat. Yhtiökokous valitsee Vapo Oy:n hallituksen sekä sen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan noudattaen omistajien välisessä osakassopimuksessa sovittua. Vapo Oy:n hallitus nimittää toimitusjohtajan ja tytäryhtiöiden sekä muiden konserniyhtiöiden hallitusten jäsenet.

Vapo Oy:n hallitus muodostaa keskuudestaan tarkastusvaliokunnan ja palkitsemisvaliokunnan.

Konsernin emoyhtiön Vapo Oy:n toiminta koostuu lähienergian arvoketjun liiketoiminta-alueista, joita ovat Polttoaineet, Lämpö ja sähkö sekä näiden kanssa matriisivastuussa alueoperaatioista vastaava Asiakasalue Suomi. Vapo Oy:n tuotekehitysyksikkö Vapo Ventures kehittää uusia liiketoimintamahdollisuuksia Vapolle. Konserniin kuuluu edellä mainittujen toimintojen lisäksi omana liiketoimintanaan Vapo Oy:n tytäryhtiö Kekkilä Oy, jonka toimialueena ovat kasvualusta- ja lannoiteliiketoiminta sekä ympäristöliiketoiminnan ratkaisut. Merkittävimmät Vapo Oy:n ulkomaiset tytäryhtiöt ovat Ruotsissa Neova AB ja Virossa AS Tootsi Turvas, joiden toimialue kattaa koko lähienergian arvoketjun samoin kuin Vapo Oy:llä. Kekkilä Oy Suomessa ja Hasselfors Garden AB Ruotsissa ovat suurimmat Kekkilä-konserniin kuuluvat yhtiöt. Konserniin kuuluu lisäksi edellä mainittujen yhtiöiden tytäryhtiöitä ja osakkuusyhtiöitä.

Yhtiökokous

Vapo-konsernissa ylin päätöksentekaelin on Vapo Oy:n yhtiökokous. Yhtiökokous kutsutaan yhtiöjärjestyksen mukaan koolle kirjatulla kirjeellä osakkeenomistajalle osakeluetteloon ilmoitetulla osoitteella viimeistään kahdeksan päivää ennen kokousta. Varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain hallituksen määräämänä päivänä kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä joko Jyväskylässä tai Helsingissä. Varsinainen yhtiökokous pidettiin 22.9.2016 Helsingissä. Kokous vahvisti emoyhtiön ja konsernin tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden hallitukselle ja toimitusjohtajalle kaudelta 1.5.2015-30.4.2016. Yhtiökokous myös hyväksyi hallituksen ehdotuksen voitonjaosta, jonka mukaan tilikaudelta 1.5.2015-30.4.2016 maksettiin osinkoa 4 miljoonaa euroa eli 133,33 euroa osakkeelta. Lisäksi yhtiökokous päätti hallituksen jäsenistä ja palkkioista sekä valitsi yhtiölle tilintarkastajan.

Yhtiön hallituksen kokoonpanoa vahvistettiin uusilla jäsenillä kahdessa ylimääräisessä yhtiökokouksessa. Tuomas Hyyryläinen nimitettiin hallituksen jäseneksi 13.10.2016 pidetyssä ylimääräisessä yhtiökokouksessa ja Minna Smedsten 7.12.2016 pidetyssä ylimääräisessä yhtiökokouksessa.

Hallintoneuvosto

Vapo Oy:llä on hallintoneuvosto, johon kuuluu vähintään 8 ja enintään 10 varsinaisen yhtiökokouksen vuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä sekä kolme henkilöstön kahdeksi vuodeksi kerrallaan keskuudestaan valitsemaa henkilöstöedustajaa.

Hallintoneuvosto toimii osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen määräysten mukaisesti ja sen tehtävänä on:

1. Valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa.
2. Antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausunto tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta.
3. Antaa yhtiön hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia ja periaatteellisesti tärkeitä.

4. Antaa yhtiökokoukselle lausunto niistä tilanteista, joissa osakeyhtiölaki edellyttää hallintoneuvoston lausuntoa.

Hallintoneuvosto kokoontui tilikauden 1.5.2015-30.4.2016 aikana 4 kertaa. Keskimääräinen läsnäoloprosentti kokouksissa oli 77,5.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 22.9.2016 hallintoneuvostoon valittiin edelleen:

- Kansanedustaja, Johanna Ojala-Niemelä
- Tekn. tri h.c. Heikki Miilumäki
- Kansanedustaja, Markku Eestilä
- Kansanedustaja, Hanna Halmeenpää
- Kansanedustaja, Reijo Hongisto
- Kansanedustaja, Hannu Hoskonen
- Asiakaspäällikkö, professori Eero Kubin
- Insinööri Esko Kurvinen
- Maa- ja metsätalousyrittäjä Tommi Lunttila
- Talouspäällikkö Tiina Snicker

Hallintoneuvoston puheenjohtajana jatkaa Johanna Ojala-Niemelä ja varapuheenjohtajana Heikki Miilumäki.

Hallitus

Vapo Oy:n hallitukseen kuuluu vähintään 4 ja enintään 8 yhtiökokouksen vuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä omistajien välisessä osakassopimuksessa sovitulla tavalla. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valitsee yhtiökokous osakassopimuksessa sovitulla tavalla. Hallituksen jäsenten valinnassa on noudatettu valtionyhtiöiden omistajaohjausyksikön ohjeistusta monimuotoisuuden toteutumisesta.

Vapo Oy:n hallitus on vastuussa Vapon johtamisesta ja valvonnasta osakeyhtiölain, yhtiöjärjestyksen, hallinnon toimintaperiaatteiden, työjärjestyksensä sekä omistajaohjeiden mukaisesti. Vapon hallinnon toimintaperiaatteisiin sekä hallituksen ja sen valiokuntien työjärjestykseen voi tutustua yhtiön www-sivuilla osoitteessa: <https://www.vapo.com/vapo-konserni/toimintaperiaatteet>.

Hallituksen työjärjestyksen keskeiset kohdat ovat:

- Yhtiökokoukselle ja hallintoneuvostolle esiteltävien asioiden valmistelu
- Konsernin ja sen liiketoimintojen pitkän aikavälin tavoitteiden ja strategioiden määrittäminen ja hyväksyminen
- Tilikautta koskevien liiketoimintakohtaisten toiminta-, investointi- ja taloussuunnitelmien hyväksyntä sekä näitä koskevan raportoinnin seuranta
- Kirjanpidon järjestäminen mukaan lukien tilinpäätöskäytännöt
- Tarpeellisen organisaatorakenteen luominen ja toimitusjohtajan, konsernin liiketoiminta-alueiden johtajien ja konsernihallinnon tukitoiminnoista vastaavien johtajien nimittäminen sekä heidän palkkaeduistaan päättäminen
- Toimintapolitiikkojen hyväksyminen sekä niiden toteutumisen seuranta
- Sisäisen tarkastustoiminnan järjestäminen
- Yrityssostot ja niihin liittyvät toimintatavat
- Merkittävistä konserniyhtiöiden investoinneista, muista pitkävaikutteisista menoista, omaisuuden luovutuksista sekä rahoitusjärjestelyistä päättäminen asetettujen euromääräisten rajojen puitteissa
- Merkittävistä toiminnan laajentamisista ja supistamisista päättäminen

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 22.9.2016 hallitukseen valittiin jatkavina jäseninä Jan Lång, Martti Haapamäki, Hannu Linna, Pirita Mikkonen ja Minna Pajumaa sekä uutena jäsenenä Markus Tykkyläinen. Jan Lång jatkaa hallituksen puheenjohtajana ja varapuheenjohtajaksi valittiin Hannu Linna. Kaikki hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä.

Ylimääräisessä yhtiökokouksessa 13.10.2016 päätettiin hallituksen jäsenmääräksi 7 ja hallitukseen valittiin uutena henkilönä 1.11.2016 alkaen Tuomas Hyyryläinen.

Ylimääräisessä yhtiökokouksessa 7.12.2016 päätettiin hallituksen jäsenmääräksi 8 ja hallitukseen valittiin uutena henkilönä 7.12.2016 alkaen Minna Smedsten.

Hallitus kokoontui tilikauden 1.5.2015-30.4.2016 aikana 13 kertaa. Keskimääräinen läsnäoloprosentti kokouksissa oli 97,8.

Hallitus seuraa ja arvioi omia toimintatapojaan vuosittain tehtävin sisäisin arvioin.

Valiokunnat

Hallitus muodostaa keskuudestaan kaksi pysyvää valiokuntaa: tarkastusvaliokunnan ja palkitsemisvaliokunnan.

Tarkastusvaliokunta

Hallituksen tarkastusvaliokunnan tehtävänä on valmistella, ohjata ja arvioida taloudellista raportointia sekä tilintarkastusta, sisäistä tarkastusta, riskien hallintaa, juridisia riskejä ja sisäisiä valvontajärjestelmiä. Tarkastusvaliokuntaan kuuluivat Hannu Linna (puheenjohtaja), Pirita Mikkonen, Minna Smedsten ja Markus Tykkyläinen. Tarkastusvaliokunta kokoontui tilikauden aikana 5 kertaa ja osallistumisprosentti oli 94,1.

Henkilöstövaliokunta

Hallituksen palkitsemisvaliokunnan nimi muuttui henkilöstövaliokunnaksi tilikauden 1.5.2016-30.4.2017 aikana. Henkilöstövaliokunnan tehtävänä on tehdä hallitukselle ehdotukset johdon palkoista ja palkitsemisjärjestelmistä sekä valmistella merkittävät organisaatio- ja nimitysasiat.

Henkilöstövaliokuntaan kuuluivat Jan Lång (puheenjohtaja), Martti Haapamäki, Tuomas Hyyryläinen ja Minna Pajumaa. Henkilöstövaliokunta kokoontui tilikauden aikana 7 kertaa ja osallistumisprosentti oli 100.

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtajan tehtäviä ovat:

1. On vastuussa yhtiön ja konsernin päivittäisestä johtamisesta yhtiöjärjestyksen, osakeyhtiölain ja hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.
2. Raportoi sekä hallitukselle että hallintoneuvostolle.
3. Vastaa konsernin strategian ja toimintasuunnitelmien valmistelusta ja esittelystä hallitukselle hyväksyttäväksi.
4. Informoi säännöllisesti hallitusta yhtiön toiminnasta ja taloudellisesta tilasta.
5. Esittelee hallituksen päätettäväksi tulevat asiat, ellei esittelyä anneta vastaavan liiketoimintajohtajan tehtäväksi.
6. Toimii hallituksen valiokuntien esittelijänä.

Toimitusjohtajan ja hallituksen työnjaosta on kerrottu tarkemmin hallituksen työjärjestyksessä (<https://www.vapo.com/vapo-konserni/toimintaperiaatteet>).

Vapon johto

Vapo-konsernissa on Vapo Oy:n hallituksen nimittämä johto, joka tukee toimitusjohtajaa tämän työssä. Johdon työskentely tapahtuu kahdessa johtoryhmässä; konsernin johtoryhmässä ja Vapo Oy:n energialiiketoiminnan johtoryhmässä. Johtoryhmien vastuulla on:

1. Päättää investoinneista ja hankinnoista hallituksen hyväksymien valtuuksien puitteissa.
2. Varmistaa, että hallintoelimissä tehtyt päätökset pannaan asianmukaisesti täytäntöön organisaatiossa.
3. Avustaa Vapo Oy:n toimitusjohtajaa valmistautumaan Vapo Oy:n hallituksen kokouksiin ja selvittämään kaikkia toimitusjohtajan sille selvitettäväksi tuomia asioita.
4. Edistää aktiivisesti toimialojen välistä yhteistyötä ja sopii yhteisistä periaatteista ja kehittämistoimista konsernin johtamisessa.

Johtoryhmät kokoontuvat säännöllisesti. Konsernin johtoryhmä kokoontuu vähintään kolme kertaa vuodessa ja energialiiketoiminnan johtoryhmä vähintään kerran kuukaudessa.

Konsernin johtoryhmän muodostivat tilikaudella:

Tomi Yli-Kyyny
Toimitusjohtaja, Vapo Oy
Vapossa 2011 - 2017

Torbjörn Claesson
Toimitusjohtaja, Neova AB
Neovassa vuodesta 2007-

Markus Hassinen
Liiketoimintajohtaja,
Vapo Oy Lämpö ja sähkö
Vapossa 2011-

Pasi Koivisto
Liiketoimintajohtaja,
Vapo Oy Polttoaineet
Vapossa 2008-

Suvi Kupiainen
Talousjohtaja, Vapo Oy
Vapossa 2011-

Ahti Martikainen
Johtaja, viestintä ja yhteiskuntasuhteet, Vapo Oy
Vapossa 2011-

Kari Poikolainen
Johtaja, Yrityssuunnittelu, Vapo Oy
Vapossa 1990-

Matti Puuronen
Aluejohtaja, Viro
Vapossa 1996-

Juha Mäkinen
Toimitusjohtaja, Kekkilä Oy
Kekkilässä 2016-

Mia Suominen
Liiketoimintajohtaja, Vapo Oy, Vapo Ventures
Vapossa 2006-

Jyrki Vainionpää
Operatiivinen johtaja, varatoimitus-johtaja, Vapo Oy
Vapossa 2011-

Juhani Ylä-Sahra
Johtaja, Vapo Oy
Vapossa 1989-

Tytäryhtiöt

Tytäryhtiöiden johtaminen toteutetaan niiden omien hallitusten ja johtoryhmien kautta niiden oman Corporate Governance -ohjeiston mukaan, jossa on määräykset Vapo Oy:n hallitukselle alistettavista asioista.

Vapo-konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden hallituksen ja toimitusjohtajan tehtävänä on:

- Tehdä liiketoimintaa koskevia päätöksiä ja hoitaa lain edellyttämää valvonta-tehtäväänsä yhtiön ja Vapo-konsernin edun mukaisesti niin, että varmistetaan yhtiön arvon nousu osana Vapo-konsernia pitkällä aikavälillä.
- Huolehtia, että sillä on käytettävissään riittävät tiedot tehtäviensä hoitamiseksi.
- Varmistaa, että yhtiö toimii hyväksytyjen liikeperiaatteiden ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Vastata, että yhtiö noudattaa yhtiöjärjestyksen määräyksiä, mahdollisen yhtiökohtaisen Corporate Governancen ja konsernihallinnon ohjeita.
- Vastata, että yhtiö noudattaa liiketoimintaa koskevia paikallisia lakeja ja asetuksia sekä vastata lainsäädännön seurannasta ja siihen liittyvien muutosten informoimisesta konsernijohtoon Vapo Oy:n toimitusjohtajalle ja/tai asiasta vastaavalle liiketoiminta- tai funktiojohtajalle.
- Huolehtia, että Vapo Oy:n hallituksen ja toimitusjohtajan määräämät tehtävät suoritetaan.
- Yhtiö toimii konsernin eettisten ohjeiden mukaisesti sekä toteuttaa tarvittavin osin yhteiskuntavastuuraportoinnin. Yhtiöissä, joissa on konsernin ulkopuolisia vähemmistöosakkaita, noudatetaan pääsääntöisesti edellä kuvattua menettelyä ottaen huomioon kuitenkin vähemmistön oikeudet, yhtiöjärjestyksen ja mahdollisen osakassopimuksen määräykset.

Johdon palkitseminen

Vapo Oy:n Corporate Governance -ohjeistuksessa kuvattujen palkitsemis-

periaatteiden mukaisesti tilikauden 1.5.2016-30.4.2017 palkitseminen toteutui seuraavasti:

Hallintoneuvoston jäsenten palkkiot
Puheenjohtajan kokouspalkkio oli 800 euroa, varapuheenjohtajan 600 euroa ja muiden jäsenten 500 euroa.

Hallituksen jäsenten palkkiot
Hallituksen puheenjohtajan palkkio oli 2 750 euroa, varapuheenjohtajan 1 900 euroa ja hallituksen muiden jäsenten palkkio 1 550 euroa kuukaudessa. Kokouspalkkiona maksettiin 500 euroa hallituksen ja valiokuntien kokouksista.

Toimitusjohtajan työsuhteen ehdot
Toimitusjohtajan kuukausipalkka luontoisetuineen oli 27 704 euroa.

Sopimukseen kuuluu hallituksen asettamiin vuositason tavoitteisiin sidottu kannustepalkkio, joka voi olla enintään 40 prosenttia vuoden kokonaispalkasta. Tilikauden 1.5.2016-30.4.2017 tuloksen perusteella toimitusjohtajalle maksetaan mahdollisesti palkkioita palkitsemisohjelman tavoitteiden toteutumisen mukaisesti hallituksen myöhemmin hyväksymä määrä.

Toimitusjohtaja voi lisäksi saada pitkäaikaisten tavoitteiden toteutumisesta maksettavan kannustepalkkion. Palkkio perustuu kolmen vuoden ansaintajaksoihin. Hallitus päättää kullekin ansaintajaksolle ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet. Tilikaudella 1.5.2016-30.4.2017 päättyi vuosille 2014-2016 laadittu pitkän tähtäimen kannustinohjelma. Ohjelman palkitsemiskriteereinä olivat Vapon asiakastyytyväisyys (NPS-mittari), keskimääräinen sijoitetun pääoman tuotto ansaintajaksolta ennen alaskirjauksia sekä lämpö- ja sähköliiketoiminnan kumulatiivinen käyttökate. Koska palkitsemisen kriteerit eivät kaikkien tavoitteiden osalta täyttyneet ansaintajaksolla, ei palkitsemisohjelma johtanut palkitsemiseen.

Toimitusjohtaja on oikeutettu lakisääteisen eläkkeen lisäksi maksuperusteiseen johtoryhmän ryhmäeläkevakuu- tukseen, johon Vapo maksaa vuosittain summan, joka vastaa 10 prosenttia vuotuisesta kokonaispalkasta (12 x kk-palkka) ilman bonuksia. Toimitusjohtajasopimus päättyy toimitusjohtajan täyttyessä 63 vuotta.

Hallituksen irtisanoessa toimitusjohtajan irtisanomisaika on 6 kuukautta ja lisäksi hän on oikeutettu 12 kuukauden palkkaa vastaavaan korvaukseen. Toimitusjohtajan irtisanoutuessa irtisanomisai- ka on 6 kuukautta.

Toimitusjohtaja Tomi Yli-Kyynylle maksetut palkat olivat yhteensä 407 597 euroa tilikauden 1.5.2016-30.4.2017 aikana. Tilikauden aikana maksettiin aikaisemmista pitkän aikavälin kannustinpalkkio-ohjelmista kertyneitä kannustepalkkioita 21 991 euroa.

Muun johdon palkitseminen
Konsernin johdon jäsenet voivat saada kuukausipalkan lisäksi toimitusjohtajan asettamien vuositason tavoitteiden toteutuessa palkkion, joka voi olla enintään 20-30 prosenttia vuoden kokonaispalkasta. Lisäksi hallituksen erikseen nimeämät johdon jäsenet voivat saada pitkäaikaisten tavoitteiden toteutumisesta maksettavan kannustepalkkion vastaavin perustein kuin toimitusjohtaja. Tilikauden 1.5.2016-30.4.2017 aikana johdolle maksettiin aikaisemmista pitkän aikavälin kannustinpalkkio-ohjelmista kertyneitä kannustepalkkioita 72 470 euroa.

Konsernin johtoon kuuluvat Vapo Oy:n johtajat mukaan lukien toimitusjohtaja kuuluvat työntekijäin eläkelain säätämään eläkejärjestelmään. He ovat oikeutettuja maksuperusteiseen ryhmä- lisäeläkevakuutukseen, johon Vapo mak- saa vuosittain summan, joka vastaa 10 prosenttia vuotuisesta kokonaispalkasta (12 x kk-palkka) ilman bonuksia. Yhtiö on tehnyt eläkeyhtiön kanssa sopimuksen mainituista lisäeläkeoikeuksista.

Tytäryhtiöiden hallituksissa oleville ulkopuolisille jäsenille maksettavan palkkion määrää Vapo Oy:n hallitus. Vapon palveluksessa oleville tytäryhtiöiden hallitusten jäsenille ei pääsääntöisesti makseta erillistä korvausta jäsenyydestä. Vapon palveluksessa oleville osakkuus- tai tytäryhtiöiden hallitusten jäsenille voidaan maksaa palkkio silloin, kun se on perusteltua yhdenvertaisuuden saavuttamiseksi muiden jäsenten kanssa. Palkkioiden periaatteet sovitaan Vapo Oy:n hallituksessa ja hallitus antaa suosituksen palkkioperusteista kyseisen yhtiön yhtiökokouksen käsiteltäväksi.

Tilikauden aikana Vapo konsernin johtoryhmälle (pois lukien Vapo Oy:n toimitusjohtaja) maksettiin palkkaa 1 568 326 euroa ja palkkioita tätä edeltä- vältä tilikaudelta yhteensä 14 670 euroa. Tilikauden 1.5.2016-30.4.2017 tuloksen perusteella yksittäisille johtoryhmän jäse- nille maksetaan mahdollisesti palkkioita kunkin henkilökohtaisen tulokortin toteutumisen mukaisesti hallituksen myö- hemmin hyväksymä määrä.

Optiot

Yhtiöllä ei ole käytössään optio-ohjelmia.

Henkilöstön palkitseminen (muu kuin ylin johto)
Tilikauden 1.5.2016-30.4.2017 tuloksen perusteella henkilöstölle maksetaan mahdollisesti palkkioita kunkin henki- lökohtaisen tulokortin toteutumisen mukaisesti hallituksen myöhemmin hy- väksymä määrä. Edelliseltä tilikaudelta maksettiin henkilöstölle kannustepalkki- ota ja muita henkilökohtaisia palkkioita päättyneen tilikauden aikana yhteensä 403 260 euroa.

Sisäinen valvonta

Hallituksen tarkastusvaliokunnan vastuulla on Vapon sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallin- tajarjestelmien tehokkuuden seuranta. Vapossa on määritelty sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja prosessien avain- kontrollit. Toimitusjohtaja ja talousjohta- ja vastaavat sisäisen valvonnan käytän- nön järjestämisestä.

Sisäinen valvonta koskee koko orga- nisaatiota ja sen johtamista. Tehokas sisäinen valvonta tukee strategian tavoitteiden saavuttamista ja parantaa liiketoiminnan ohjausta. Sisäisen valvon- nan tavoitteena on antaa hallitukselle ja toimivalle johdolle riittävä varmuus seuraavien tavoitteiden toteutumisesta:

- Toiminnan tehokkuus ja tarkoituksen- mukaisuus
- Tavoitteiden saavuttaminen ja tuloksel- lisuus
- Taloudellisen ja muun raportoinnin luotettavuus ja täydellisyys
- Omaisuu- den turvaaminen
- Toimintaperiaatteiden, suunnitelmien, ohjeiden, lakien ja määräysten noudat- taminen mm. virheiden ja väärinkäy- tösten ehkäisemiseksi

Sisäinen valvonta on olennainen osa kaikkea konsernin toimintaa kaikil- la organisaatiotasoilla ja valvontaa suoritetaan koko organisaation kaikilla tasoilla ja kaikissa toiminnoissa. Sisäisen valvonnan menetelmiin kuuluvat sisäiset ohjeet, raportointi, erilaiset tietojärjestel- mät ja toimintoihin liittyvät käytännöt. Ne auttavat varmistamaan, että johdon määräyksiä noudatetaan ja konsernin tavoitteiden saavuttamista uhkaaviin riskeihin reagoidaan asianmukaisesti. Säännöllisiin valvontatoimenpiteisiin kuuluvat johdon tarkastukset ja toimin- tojen mittauksen tarkastukset, kullekin toimialalle sopivien mittausten tekemi- nen, fyysinen valvonta, sovittujen hyväk- symisrajojen ja toimintaperiaatteiden noudattamisen valvonta ja poikkeamien seuranta, hyväksymisten ja toimivaltojen

järjestelmä sekä erilaiset varmistus- ja yhteensovittamisjärjestelyt.

Toimintaa ohjataan ja seurataan kuukausittain ensisijaisesti yhtiöittäin ja operatiivisesti myös liiketoiminta-alueit- ain. Ohjaus- ja seurantaprosessi sisältää olennaisina osinaan kuluvan tilikauden sekä rullaavan kuukausiennusteiden tarkastelun.

Valvonnan toimia johtaa konsernita- solla talousjohtaja (CFO) ja yhtiöittäin toimitusjohtajat sekä liiketoimintatasolla liiketoimintajohto. Valvonnan toteutuk- sesta huolehtivat liiketoiminnoittain ja yhtiöittäin nimetyt CFO:n alaisuudessa toimivat business controllerit, jotka yhdessä toimitusjohtajien ja liiketoimin- tajohtodon kanssa järjestävät, että liiketoi- minnan tapahtumat kirjataan oikea-ai- kaisesti järjestelmiin ja raportoidaan tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti noudattaen erikseen annettua konsernin ohjeistusta sisäisen valvonnan ja rapor- toinnin sisällöstä.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus tukee Vapo Oy:n hal- litusta, toimitusjohtajaa ja tytäryhtiöiden ylintä johtoa niiden valvontatehtävässä. Sisäistä tarkastusta toteuttavat palvelut ostetaan ulkoiselta palveluntarjoajal- ta hallituksen hyväksymällä tavalla. Konsernin yritys suunnittelujohtaja ohjaa ja valvoo palveluiden toteutusta sekä huolehtii sisäisen tarkastuksen toteut- tamiseksi tarvittavasta yhteydenpidosta hallitukseen sekä sen tarkastusvaliokun- taan ja ylimpään johtoon.

Sisäinen tarkastus:

- Arvioi organisaation johtamiseen kuuluvan ohjaamisen ja valvonnan riit- tävyyttä ja tehokkuutta liiketoiminnal- le asetettujen tavoitteiden ja liiketoi- minnassa tunnistettujen olennaisten riskien valossa,
- Tukee organisaatiota tehokkaiden valvontamenettelyjen ylläpidossa sekä
- Tekee tarkastuksia, joissa arvioidaan toiminnalle olennaisen taloudellisen ja toiminnallisen tiedon luotettavuutta ja eheyttä, toiminnan tuloksellisuutta ja tehokkuutta, omaisuuden turvaa- mista sekä lakien, määräysten ja sopi- musten sekä organisaation sisäisten ohjeiden noudattamista.
- Ennaltaehkäisee väärinkäytösriskejä.
- Edellä kerrottu toteutetaan tarjoamal- la liiketoimintaorganisaation johta- misesta riippumattomia arviointi- ja varmistuspalveluita sekä tarvittaessa konsultointia tavalla, joka ei vaaranna riippumattomuutta.

Raportointi:

Yrityssuunnittelujohtaja ja sisäisen tarkastuksen toteuttava ulkopuoli- nen tarkastaja raportoivat tarpeen ja tarkoituksenmukaisesti joko yhdessä tai erikseen konserniyritysten hallitukselle, tarkastusvaliokunnalle sekä ylimmälle johdolle sekä laativat analyysyjä, arvioita ja kehityssuosituksia konsernin ja sen yhtiöiden toiminnoista.

Riskienhallinta

Vapo-konsernissa riskienhallinta on olennainen osa liiketoiminnan johta- mista. Kokonaisvaltainen riskienhallinta tukee Vapon strategisten ja liiketoimin- nallisten tavoitteiden toteutumista sekä turvaa liiketoiminnan jatkuvuuden muuttuvissa olosuhteissa.

Menestyksekkään ja pitkäjänteisen liiketoiminnan edellytys on, että liike- toimintaan liittyvät riskit on tunnistettu ennakoivasti, riskinotto on hallittua, ris- kien kehittymistä seurataan aktiivisesti ja tarvittaviin toimenpiteisiin ryhdytään oikea-aikaisesti.

Edellä kerrottuja tavoitteita toteuttava riskienhallinta kuuluu jokaisen vapo- laisen työtehtäviin. Riskejä hallitaan eri organisaatiotasoilla sen mukaan, missä niihin pystytään tosiasiallisesti vaikutta- maan. Riskienhallinnan toteutuksesta ja toimivuudesta vastaavat liiketoimintavas- tuulliset Vapo-konsernin ja Vapo Oy:n johtajat konsernin riskienhallintapolitiit- kan mukaisesti.

Konsernin eri liiketoimintoja uh- kaavat pääriskit ja niihin varautumisen keinot kerrotaan konsernin yhtiöiden julkaisemissa vuosikertomuksissa.

Tilintarkastus

Konsernin tilintarkastus on järjestetty niin, että yhtiökokouksen valitsema emoyhtiön vastuullinen KHT-tilintarkas- tusyhteisö suorittaa tarkastuksensa oman maailmanlaajuisen organisaationsa kautta koko Vapo-konsernissa ja vastaa tilintarkastuksesta koko konsernissa.

Valittu tilitarkastajayhteisö on KPMG Oy Ab ja päävastuullisena tilintarkastaja- na KHT Ari Eskelinen. Tilintarkastajan toimikausi on tilivuosi.

Tilikauden aikana tilintarkastajien palkkio varsinaisesta tilintarkastuksesta oli 213 000 euroa.

RISKIENHALLINTA

Vapo-konsernissa riskienhallinta on olennainen osa liiketoiminnan johtamista. Kokonaisvaltainen riskienhallinta tukee Vapon strategisten ja liiketoiminnallisten tavoitteiden toteutumista sekä turvaa liiketoiminnan jatkuvuuden muuttuvissa olosuhteissa. Menestyksekkään ja pitkäjänteisen liiketoiminnan edellytys on, että riskit on tunnistettu, niihin liittyvä riskinotto on hallittua ja riskien kehittymistä seurataan aktiivisesti.

Riskienhallinta painottaa riskien ja tarvittavien toimenpiteiden ennakointia ja järjestelmällistä oikea-aikaista toimintaa. Riskien tunnistaminen ja seuranta sekä niistä raportointi kuuluvat jokaisen vapolaisen työtehtäviin. Tämä toteutuu, kun riskienhallinta on vastuutettu ja sisällytetty jokapäiväiseen tekemiseemme.

Riskienhallinnan tavoitteena Vapo-konsernissa on:

- tukea strategista ja operatiivista suunnittelua sekä päätöksentekoa
- tukea ja varmistaa strategisten ja liiketoiminnallisten tavoitteiden saavuttamista
- turvata liiketoimintamme jatkuvuus
- tunnistaa ennakoivasti Vapo-konsernin ja sen liiketoimintojen merkittävimmät riskit, niihin liittyvät uhat ja mahdollisuudet sekä määrittää riskienhallintatoimenpiteet
- nostaa yleistä turvallisuustasoa ja sen avulla vähentää vahinkoriskejä
- parantaa yhteistyötä sisäisten ja ulkoisten sidosryhmien kanssa sekä lisätä näiden luottamusta toimintaamme

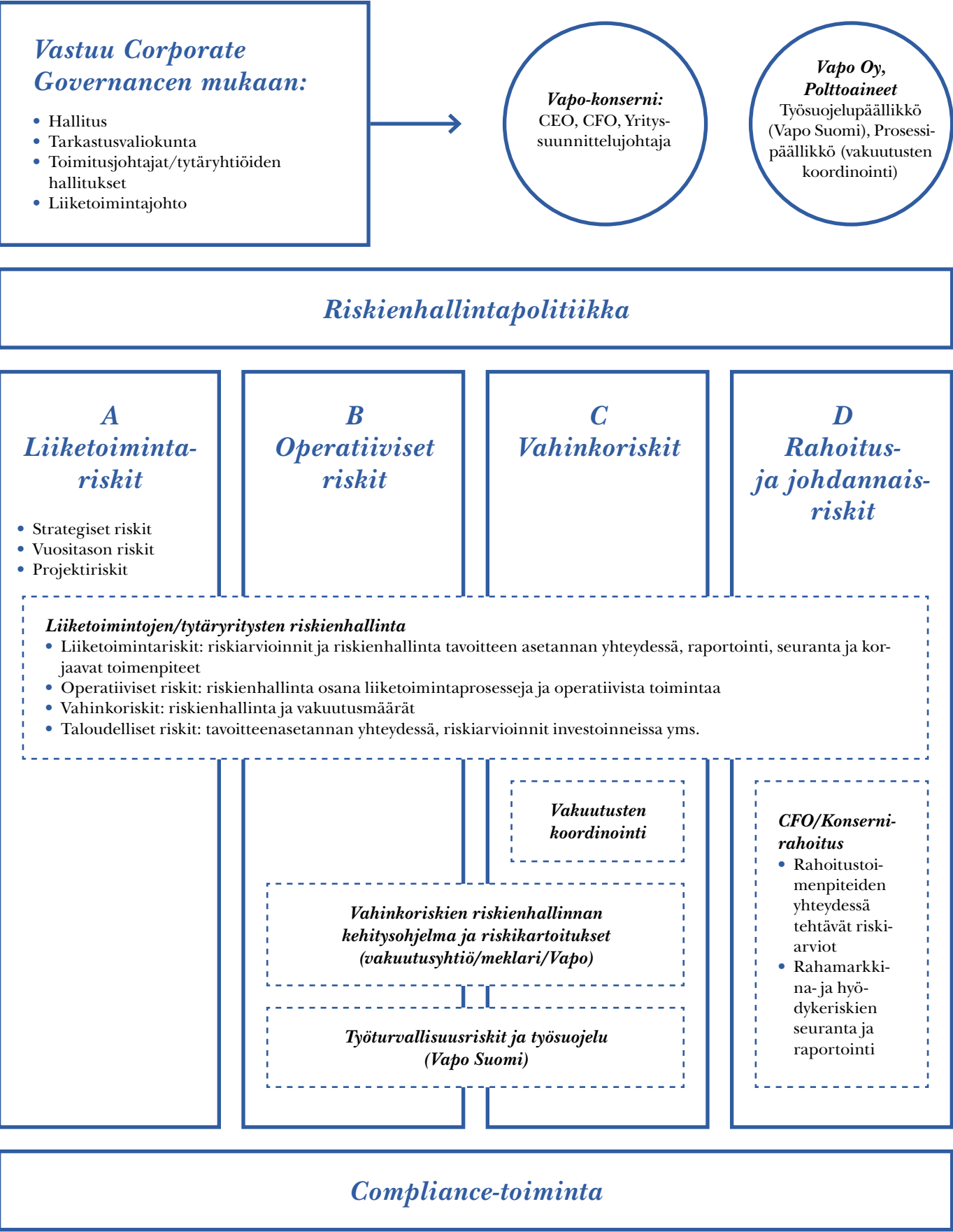
Vapo-konsernissa riskejä hallitaan eri organisaatiotasolla sen mukaan, missä

niihin pystytään tosiasiallisesti vaikuttamaan. Riskienhallinnan toteutuksesta ja toimivuudesta vastaavat liiketoimintavastuulliset Vapo-konsernin ja Vapo Oy:n johtajat, sekä itsenäisesti Vapo-konsernin tytäryhtiöiden toimitusjohtajat. Lisäksi konsernitoimintojen johtajat vastaavat riskienhallinnasta omalla toiminta-alueellaan. Nämä organisoivat omassa liiketoiminnassaan riskienhallintatyön sekä raportoivat vastuualueensa merkittävimmät riskit omille johtoryhmilleen ja hallituksilleen sovituina aikoina. Vapo-konsernin yritys-suunnittelujohtaja vastaa koko konsernin riskien raportoinnista Vapo-konsernin hallitukselle ja ylläpitää riskienhallinnan toteutusta ohjaavia konsernitasoisia riskienhallinnan periaatteita.

Vapon vahinkovakuutusturva (omaisuus- ja keskeytysvakuutukset, yleinen vastuuvakuutus ja tuotevastuuvakuutus sekä johdon vastuuvakuutukset) hoidetaan keskitetyllä koko konsernin kattavalla vakuutus sopimuksella, jonka koordinoinnista vastaa Vapo Oy:n konsernipalvelut. Vahinkoriskienhallinnan kehitysohjelmat siihen sisältyvine riskikartoituksineen tehdään liiketoimintaja yhtiökohtaisesti ja niistä vastaa liiketoimintajohtaja / yhtiön toimitusjohtaja. Henkilövakuutuksien ylläpito Suomessa toteutetaan Vapo Oy:n konsernipalvelujen toimesta. Ulkomaan yhtiöt hoitavat henkilövakuutukset itsenäisesti.

Konsernin eri liiketoimintoja uhkaavat pääriskit ja niihin varautumisen keinot raportoidaan konsernin yhtiöiden julkaisemissa vuosikertomuksissa ja osavuositarkastuksissa.

Vapo-konsernin riskienhallinnan kokonaiskuva

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Varatoimitusjohtaja Jyrki Vainionpää: Vapon tulos yli kaksinkertaistui edellisvuodesta

Konsernin vertailukelpoinen liikevaihto tilikaudelta 1.5.2016-30.4.2017 oli edellisvuoden tasolla 392,1 (398,8) miljoonaa euroa. Vertailuvuoden toteutunut liikevaihto, 459,8 miljoonaa euroa, sisälsi alkuvuonna 2016 myydyn sahausliiketoiminnan liikevaihtoa 63,5 miljoonaa euroa.

Vapo-konsernin vertailukelpoinen liikevoitto ilman kertaeriä ja myytyjä toimintoja 23,2 (vertailukelpoinen liikevoitto 19,4) miljoonaa euroa parani selvästi edellisvuodesta, jolloin tulosta heikensi sahausliiketoiminnan myynnin sekä Vapo Oy:n toimintamallin uudistuksen lähes 10 miljoonan euron kertaluonteiset kustannukset. Suomessa turvetuotanto on jo kahtena kesänä jäänyt sääolosuhteiden vuoksi selvästi alle tavoitellun tuotantomäärän, mikä on lisännyt kustannuksia molemmilla tilikausilla. Tilikauden tulos konsernissa oli 8,1 (-4,4) miljoonaa euroa.

Tilikauden aikana Vapo Oy:n kokonaan omistama Kekkilä-konserni myi heikosti kannattavat liiketoimintonsa Venäjältä ja Norjasta. Näiden liiketoimintojen myynneistä aiheutui myyntitappiota noin kaksi miljoonaa euroa. Kekkilän jatkuvien toimintojen tulos jäi edellisvuodesta poikkeuksellisen viileästä keväästä johtuen, mikä viivästytti sesongin alkua.

Konsernin merkittävimmän tulosparannuksen teki Vapo Oy:n Lämpö ja sähkö -liiketoiminta, missä digitalisaation mahdollistamat tehokkuustoenpiteet, kuten laitosten etävalvonnan käyttöönotto, ovat laskeneet käyttö- ja kunnossapitokustannuksia. Liiketoiminnan liikevoitto päättyneellä tilikaudella oli 8,9 (5,3) miljoonaa euroa.

Konsernin kassavirta oli vahva päättyneellä tilikaudella, minkä ansiosta yhtiö maksaa kesäkuussa 2017 erääntyvän vuonna 2011 liikkeelle lasketun 100 miljoonan euron joukkovelkakirjalainan

ilman uudelleenrahoitustarvetta.

Kuluneen tilikauden aikana Vapo Oy on edennyt hallituksen vahvistaman strategian mukaisesti sekä energialiiketoiminnan että uusien liiketoimintojen alueilla. Energialiike-toiminnassa tavoitteena on kasvaa polttoainetoimittajan roolista enemmän lisäarvoa tuottavien energiaratkaisujen ja -palveluiden tarjoajaksi ja siten parantaa asiakas-tyytyväisyyttä. Yhtiön vuosittain mitaama NPS (Net Promoter Score) -asiakastyytyväisyys on noussut vuoden 2013 1:stä 38:aan päättyneellä tilivuodella. Keväällä 2017 yhtiö käynnisti mittavan ohjelman, jonka puitteissa se kehittää uusia palveluita ja toimintamalleja vastaamaan asiakkaiden liiketoiminnan haasteisiin. Tähän Lean Service Creation -ohjelmaan osallistuu kymmeniä Vapo Oy:n avainhenkilöitä ja useita yhtiön asiakkaita.

Toinen merkittävä yhtiön painopistealue on uusien liiketoimintojen kehittäminen energialiiketoiminnan ja puutarhaliiketoiminnan rinnalle. Vapo Fibers kehittää yhdessä Kekkilä-konsernin kanssa turvekuitujen jalostamiseen pohjautuvaa liiketoimintaa, missä päättyneellä tilikaudella on päästy eteenpäin potentiaalisimpien markkina- ja tuotesegmenttien valinnassa. Lokakuussa 2016 julkistetun Vapo Carbonsin tavoitteena on käynnistää turpeeseen pohjautuvien teknisten hiilten tuotanto Suomessa yhtiön kehittämällä uudella menetelmällä.

Tilikauden aikana Suomen hallitus laati kunnianhimoisen, maailman kärkeen tähtäävän kansallisen energia- ja ilmastostrategian. Vapo tukee tämän strategian toteuttamista – esimerkiksi yhtiö on merkittävässä roolissa siinä, että Suomi saavuttaa vuoteen 2030 mennessä 55 prosentin energiaomavaraisuuden ja yli 50 prosentin uusiutuvan energian osuuden. Strategian toteutuminen edellyttää muun muassa sitä, että erittäin energiatehokas ja hyötysuhteeltaan ylivoimainen lämmön- ja sähköntuotanto sekä kaukolämpö säilyvät nykyisellä

tasolla. Alhaisesta sähkönhinnasta johtuen tämä näyttää erittäin haastavalta ja uskon, että tarvitsemme nyt kahta asiaa: ensinnäkin alan toimijoiden tulee ottaa kaikki hyödyt irti tuotannon modernisoinnista ja digitalisoinnista. Vapo on erittäin sitoutunut tähän ja sen lisäksi, että Vapo tehostaa omia voimalaitoksiaan mm. etäkäytön avulla, yhtiö voi tarjota osaamistaan ja mittakaavaetua myös muille toimijoille. Toiseksi, alan omien toimien lisäksi tavoitteen saavuttaminen edellyttää ennustettavaa ja pitkäjänteistä energiapolitiikkaa ja ennen kaikkea sitä, että tässä CHP-tuotannossa käytettävien kotimaisten polttoaineiden kilpailukykyä ei heikennetä.

Toimintaympäristö

Energian kokonaiskulutus oli Suomessa Tilastokeskuksen ennakotietojen mukaan 1 335 petajoulea (PJ) eli 371 terawattituntia (TWh) vuonna 2016, mikä on 2 prosenttia enemmän kuin vuonna 2015. Sähkön kulutus oli 85,1 terawattituntia, eli noin 3 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Energian kulutuksen nousuun vaikutti ennätyslämpimään edellisvuoteen verrattuna hieman viileämpi sää. Viime vuosien hintatasoon verrattuna öljyn, kivihiihen ja maakaasun hinnat olivat edelleen poikkeuksellisen alhaalla, mikä yhdistettynä Pohjoismaiden normaalia suurempiin vesivarastoihin pitivät sähkön hinnan alhaisena. Tästä johtuen lauhdevoimalaitoksilla ei juurikaan tuotettu sähköä, mikä heijastui niin turpeen kuin energiahakkeen kysyntään.

Nykyisen Suomen hallituksen ohjelman on kirjattu tavoite, jonka mukaan uusiutuvan, päästöttömän energian osuus halutaan nostaa yli 50 prosenttiin vuonna 2030. Hallitusohjelman toinen tavoite on nostaa energiantuotannon omavaraisuusaste 55 prosenttiin, missä turpeella on oma tärkeä roolinsa. Hallitus haluaa puolittaa tuontiöljyn käytön sekä lopettaa hiilen energiakäytön vuoteen 2030 mennessä.

Konsernin keskeiset tunnusluvut

MEUR	1-4/2017	1-4/2016	5/2016-4/2017	5/2015-4/2016	5/2014-4/2015
Liikevaihto	173,7	182,6	392,1	459,8	486,9
Liikevaihto, jatkuvat toiminnot			392,1	398,8	
Liikevoitto (EBIT)	20,5	18,1	20,0	8,6	36,9
Liikevoitto (EBIT), jatkuvat toiminnot			20,0	12,0	
% liikevaihdosta	11,8	9,9	5,1	1,9	7,6
Liikevoitto (EBIT) ennen arvonalentumisia	22,7	12,8	22,4	9,4	37,6
% liikevaihdosta	13,1	7,0	5,7	2,1	7,7
Raportointikauden tulos	14,6	10,0	8,1	-4,4	19,8

Käyttökate (EBITDA)	32,6	20,7	56,9	43,1	74,7
+/- Käyttöpääoman muutos	24,1	31,5	14,7	39,6	-32,7
- Nettoinvestoinnit	0,4	-10,1	1,6	-21,9	-67,1
Vapaa kassavirta ennen veroja	57,1	42,1	73,2	60,7	-25,1
Bruttoinvestoinnit	13,4	11,9	39,6	38,5	88,4
Sijoitetun pääoman tuotto % *			3,0	1,2	5,3
Sijoitetun pääoman tuotto % *, jatkuvat toiminnot			3,0	1,7	
Sijoitetun pääoman tuotto % ennen arvonalentumisia *			3,4	1,4	5,5
Oman pääoman tuotto % *			2,6	-1,5	6,6

Taseen loppusumma	812,4	795,0	838,2
Oma pääoma	339,7	288,2	304,4
Korolliset nettovelat	269,6	366,6	393,1
Omavaraisuusaste %**	43,0	37,6	37,8
Korolliset nettovelat/käyttökate	4,7	8,5	5,3
Nettovelkaantumisaste %	79,4	127,2	128,7

Henkilöstö, keskimäärin	773	914	961
-------------------------	-----	-----	-----

* Edelliset 12 kuukautta

** Omavaraisuutta laskettaessa taseen pääomalaina on laskettu omaksi pääomaksi

Jatkuvissa toiminnoissa on vertailukauden luvut raportoitu ilman myytyä Vapo Timber Oy:tä

Emoyhtiö Vapo Oy:n keskeiset tunnusluvut

MEUR	5/2016-4/2017	5/2015-4/2016	4/2014-5/2015
Liikevaihto	241,9	252,0	244,8
Liikevoitto (EBIT)	11,8	8,4	46,2
% liikevaihdosta	4,9 %	3,3 %	18,9 %
Liikevoitto (EBIT) ennen arvonalentumisia	13,6	8,6	46,8
% liikevaihdosta	5,6 %	3,4 %	19,0 %
Tilikauden tulos	5,7	-7,3	26,3
Käyttökate (EBITDA)	33,4	28,4	70,1
Sijoitetun pääoman tuotto % *	2,0 %	1,2 %	8,0 %
Sij. pääoman tuotto % ennen arvonalentumisia *	2,3 %	1,2 %	8,0 %
Oman pääoman tuotto % *	2,1 %	-2,9 %	10,0 %

Taseen loppusumma	777,0	770,8	802,8
Oma pääoma	302,9	251,3	263,1
Omavaraisuusaste %	39,4 %	33,2 %	34,0 %

Turpeen seitsemän miljoonan kuutiometrin tuotantomäärä jäi sateisen loppukesän johdosta suunniteltua pienemmäksi. Edellisinä kesinä tuotetut varmuusvarastot turvaavat kuitenkin asiakkaiden polttoainetoimitukset.

Syksyn 2016 lämpötilat olivat koko Vapo-konsernin alueella vertailuvuotta kylmempiä mutta selvästi pitkän aikavälin keskiarvolämpötiloja korkeampia. Myös alkuvuosi 2017 jatkui keskimääräistä lämpimämpänä. Normaaliala lämpimämpi sää leikkasi energiaturpeen kysyntää lähes 10 prosentilla.

Vapo-konserni

Konsernin tilikauden tulos tilikaudelta 1.5.2016-30.4.2017 parani selvästi vertailuvuodesta ollen 8,1 (-4,4) miljoonaa euroa. Liikevaihto laski ja oli 392,1 (vertailukelpoinen liikevaihto 398,8) miljoonaa euroa. Konsernin liikevoitto parani 133 prosenttia ollen 20,0 (8,6) miljoonaa euroa. Myös vertailukelpoinen liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä ja myytyjä toimintoa parani selvästi ollen 23,2 (19,4) miljoonaa euroa. Taseen keventämiseksi tehdyt toimenpiteet näkyivät vahvana liiketoimin-

nan kassavirtana (vapaa kassavirta ennen veroja), joka päättyneellä tilikaudella oli 73,2 (60,7) miljoonaa euroa. Tämä on mahdollistanut myös konsernin velkojen pienentämisen, mikä näkyy rahoituksen tunnuslukujen parantumisena. Konsernin omavaraisuus tilikauden lopussa oli 43 (37,6) prosenttia ja nettovelkojen suhde käyttökatteeseen 4,7 (8,5).

Kehitys liiketoimintasegmenteittäin

Yhtiön segmenttiraportointi muodostuu konsernin erillisyyhtiöistä. Vapo Oy:n segmentissä raportoidaan kuitenkin myös energialiiketoimintaa palvelevien pienempien yhtiöiden tulokset, sillä myös niiden toimintaa ohjataan Vapo Oy:n kautta. Näitä yhtiöitä ovat Salon Energiantuotanto Oy, Piipsan Turve Oy, Suo Oy ja Hanhisuon Turve Oy.

Vapo Oy

Vapo Oy tarjoaa yrityksille, kunnille ja kuluttajille paikallisia polttoaineita, lämpöratkaisuja ja ympäristöturpeita. Polttoaineiden osuus yhtiön ulkoisesta liikevaihdosta on noin 70 prosenttia, lämpöratkaisujen noin 25 prosenttia ja ympä-

ristöturpeiden noin 5 prosenttia. Yhtiön uusimmat kaupalliset liiketoiminnot ovat Vapo Fibers ja Vapo Carbons. Vapo Fibers keskittyy turpeesta saatavan turvekuidun hyödyntämiseen uusissa käyttötarkoituksissa. Vapo Carbons tähtää nopealla aikataululla turpeeseen pohjautuvien teknisten hiilten kasvaville kansainvälisille markkinoille.

Segmentin tilikauden kolmannen tertiilin (tammi-huhtikuu 2017) liikevaihto oli 114,9 (tammi-huhtikuu 2016 117,3) miljoonaa euroa. Liikevoitto raportointijaksolta oli 11,9 (6,6) miljoonaa euroa. Liikevoittoon sisältyy kertaluonteisia kustannuksia 6,0 (-7,9) miljoonaa euroa, josta 3,5 miljoonaa euroa eliminoitui konsernitäällä Harvestian omistusosuuden myyntiin liittyvänä eränä. Kylmä kevät ei riittänyt paikkaamaan lauhan talven aiheuttamaa lämmitystarpeen laskua, mikä näkyi energiaturpeen ja lämmön kysynnän laskuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna, kun taas puupolttoaineiden ja pelletin toimitusvolyymit kasvoivat. Voima- ja lämpölaitosten myyntihinnat kehittyivät suotuisasti edellisen vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna.

Segmentin koko tilikauden liikevaihto oli 247,4 (257,0) miljoonaa euroa. Liikevoittoa kertyi 13,2 (7,4) miljoonaa euroa. Liikevoittoon sisältyy kertaluonteisia kustannuksia 4,0 (-7,7) miljoonaa euroa. Koko tilikauden energiaturvetoimitukset jäivät edelliskaudta alhaisemmiksi lämpötilan, kasvaneen puupolttoainetarjonnan sekä alhaisen sähkön hinnan vuoksi. Voima- ja lämpölaitosten operoinnissa ja kunnossapidossa saavutettiin merkittäviä kustannussäästöjä toteutettujen tehostamistoimenpiteiden myötä. Investoinnit olivat 30,9 (31,3) miljoonaa euroa. Tilikaudella toimitettiin energiaturvetta yhteensä 9,2 (9,7) TWh ja lämpöä 1,2 (1,2) TWh.

Kesän 2016 tuotantokaudella turvetuotanto jäi selkeästi sekä tavoiteltua että lämmityskauden tilauskantaa alhaisemmaksi. Edellisinä vuosina tuotetut varmuusvarastot turvasivat asiakkaiden polttoainetoimitukset.

Metsäpolttoaineiden kannattavuus heikkeni vertailukaudesta yltarjonnan johdosta. Myyntivolyyymi säilyi vertailukauden tasolla, mutta myyntihinnat laskivat erityisesti puunjalostusteollisuuden runsaan sivutuotetarjonnan vuoksi.

Pelletin liikevaihto ja kannattavuus paranivat edelliseen tilikauteen verrattuna, vaikkakin liiketoiminnan kannattavuus oli edelleen heikolla tasolla. Kotimaan toimitusvolyymi kasvoi lisääntyneen voimalaitoskysynnän ansiosta. Kannattavuutta paransivat tuotannossa ja raaka-ainehankinnassa toteutetut tehostamistoimet. Yhtiön panostukset digitaalisen asiakaskokemuksen kehittämiseen konkretisoituivat uuden kaukolämpöportaalin ja pelletin verkkokaupan lanseerauksilla, jotka on otettu hyvin vastaan. Yhä suurempi osuus pelletin kuluttajakaupasta tapahtuu verkossa.

Neova AB

Neova AB on Vapo Oy:n ruotsalainen tytäryhtiö, joka tarjoaa asiakkailleen kaukolämpöä omien kaukolämpöverkkojen kautta sekä räätälöityjä lämmitysratkaisuja teollisille asiakkaille. Lisäksi yhtiö tuottaa ja markkinoi turvetuotteita energia-asiakkailleen sekä kasvuturvotuotteiden käyttäjille. Vuosimyynti jakaantuu lähes tasan lämpöratkaisujen ja turvetuotteiden kesken.

Tilikauden kolmannen tertiilin (tammi-huhtikuu 2017) liikevaihto oli 19,6 (21,5) miljoonaa euroa. Kauden liikevoitto oli 1,9 (2,6) miljoonaa euroa. Syksyyn ja alkutalveen verrattuna kylmempi loppukausi auttoi kasvattamaan polttoaineiden ja lämmön kysyntää. Myös kasvuturpeen lisääntynyt myynti paransi

liikevaihtoa. Energiaturpeen kysynnän lasku joillain maantieteellisillä alueilla Ruotsissa johti turvetuotantoalueiden sulkemiseen. Tämä aiheutti yhden miljoonan euron alaskirjauksen kolmannen tertiilin tulokseen.

Koko tilikauden liikevaihto oli 43,3 (47,8) miljoonaa euroa ja liikevoitto 0,9 (1,7) miljoonaa euroa. Tilikauden investoinnit olivat 3,2 (3,8) miljoonaa euroa. Liikevoittoon sisältyy kertaluonteisia kustannuksia ja alaskirjauksia yhteensä 0,6 (0,0) miljoonaa euroa.

Tilikaudella toimitettiin energiaturvetta yhteensä 0,6 (0,7) TWh ja lämpöä 0,4 (0,4) TWh. Kasvuturvetoimitukset olivat 0,6 (0,6) miljoonaa kuutiometriä.

Neova AB:n tytäryhtiö Brostorpsmossen fuusioitiin emoyhtiön syyskuussa 2016.

AS Tootsi Turvas

AS Tootsi Turvas on Vapo Oy:n virolainen tytäryhtiö, jonka pääliiketoiminta muodostuu kasvu- ja energiaturvetuotteiden ja puupolttoaineiden myynnistä sekä lämmöntuotannosta ja -myynnistä. Kasvuturve muodostaa vuosimyynnistä 45 prosenttia, puupolttoaineet 30 prosenttia, energiaturve 15 prosenttia ja lämpö 10 prosenttia.

Tilikauden kolmannen tertiilin (tammi-huhtikuu 2017) liikevaihto oli 7,5 (5,9) miljoonaa euroa. Kauden liikevoitto oli 1,0 (0,3) miljoonaa euroa.

Koko tilikauden liikevaihto oli 16,0 (13,0) miljoonaa euroa ja liikevoitto 1,3 (1,1) miljoonaa euroa. Tilikauden investoinnit olivat 3,3 (1,1) miljoonaa euroa. Tilikauden liikevaihtoa ja tulosta paransivat onnistunut myynti, logistiikan kustannussäästöt sekä kaukolämpöyhtiö Uuemöisa Teenused AS:n osto kesällä 2016. Yhtiö fuusioitiin emoyhtiöön syyskuussa 2016.

Tilikauden energiaturvetoimitukset olivat yhteensä 0,2 (0,2) TWh. Kasvuturvetoimitukset olivat 0,7 (0,6) miljoonaa kuutiometriä.

Kekkilä-konserni

Kekkilä-konserni kehittää, valmistaa ja markkinoi puutarha-alan korkealaatuisia kasvualustoja, kasvinravinteita ja katemateriaaleja sekä kotipuutarhan ja pihan rakentamisen tuotteita harrastajille, ammattiviljelijöille ja viherrakentajille.

Tilikauden kolmannen tertiilin (tammi-huhtikuu 2017) liikevaihto oli 33,5 (34,9) miljoonaa euroa. Kauden liiketulos oli -0,6 (0,6) miljoonaa euroa. Kolmannen tertiilin tulokseen sisältyi kertaluonteisia kustannuksia 3,0 (-1,1) miljoonaa euroa Norjan liiketoimintojen myyntiin liittyen.

Konsernin kolmannen tertiilin liikevaihto pieneni edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna kuluttaja- ja viherrakentamisen liiketoiminnoissa. Tertiilin ensimmäiset kolme kuukautta olivat vahvoja suhteessa aikaisempaan vuoteen, mutta kevään viivästyminen siirsi huippusesongin alkamisen seuraavalle tilikaudelle. Kekkilän ammattiviljely- ja Recycling -liiketoiminnot kasvoivat aikaisempaan vuoteen verrattuna. Myynnin kasvu paransi myös liiketoiminnan operatiivista tulosta.

Koko tilikauden liikevaihto oli 89,5 (87,9) miljoonaa euroa ja liiketulos -1,1 (-1,3) miljoonaa euroa. Tilikauden investoinnit olivat 2,2 (3,6) miljoonaa euroa.

Kumulatiivisesti liikevaihto kasvoi erityisesti ammattiviljely- ja viherrakennusliiketoiminnoissa. Kuluttajaliiketoiminta kärsi multatuotteiden valmistuksen ylikapasiteetista ja asiakaskunnan ostovoiman keskittymisestä.

Koko tilikauden tulokseen sisältyi 3,2 (-1,6) miljoonan euron kertaluonteinen kustannus.

Kekkilä Oy luopui 30.12.2016 omistuksestaan Kekkilä-konsernin Venäjän tytäryhtiössä myymällä osakkeet paikalliselle toimivalle johdolle.

Kekkilä Oy luopui 31.3.2017 omistuksestaan Kekkilä-konsernin Norjan tytäryhtiöissä myymällä osakkeet norjalaiselle Nordic Garden AS:lle.

Muut toiminnot

Muut-segmentti pitää sisällään Vapo Clean Waters Oy:n, Tanskan tytäryhtiön Vapo A/S:n sekä Forest BtL:n, jonka operatiivinen toiminta lakkautettiin vuonna 2014.

Vapo Clean Waters Oy aloitti toimintansa 1.5.2016. Yhtiö keskittyy vesiensuojeluun ja luonnon monimuotoisuutta parantaviin suunnittelu-, rakentamis- ja kunnossapitopalveluihin ja -tuotteisiin. Päättyneellä tilikaudella yhtiö osallistui VTT Oy:n vetämään Storm Filter -hankkeeseen, jonka tavoitteena on luoda hulevesien hallintaan puhdasta teknologiaa. Lisäksi yhtiö koordinoi yhdessä muiden toimijoiden ja Luonnonvarakeskuksen kanssa Päästö-Säästö -hanketta, missä testataan uudentyyppisiä kotimaisia, eloperäisiä maanparannusaineita viljelymaan satoisuuden parantamiseksi ja maatalouden ravinnekuormituksen pienentämiseksi. Yhtiö oli mukana ELY-keskuksen koordinoimassa pilaantuneiden maa-alueiden kunnostus- ja kokeiluhankkeessa yhteistyössä Suomen Puolustusvoimien kanssa.

Muut-segmentin vaikutus tilikauden kolmannen tertiilin liikevaihtoon oli 0,1 (0,0) miljoonaa euroa ja vaikutus liiketulokseen -0,2 (0,3) miljoonaa euroa. Koko tilikauden

liikevaihto oli 0,3 (0,0) miljoonaa euroa ja liiketulos -0,8 (0,2) miljoonaa euroa.

Kassavirta, investoinnit ja rahoitus
Konsernin vapaa kassavirta ennen veroja tilikaudella 1.5.2016-30.4.2017 oli 73,2 (60,7) miljoonaa euroa. Ero edellisvuoteen johtui pääosin konsernin liiketoimintojen käyttökatteen kasvusta. Käyttöpääoma jatkoi pienentymistään erityisesti alentuneiden polttoainevaras-tojen ansiosta, mikä paransi kassavirtaa 14,7 (39,6) miljoonalla eurolla.

Päättyneen tilikauden bruttoinves-toinnit olivat 39,6 (38,5) miljoonaa euroa eli 110 (110) prosenttia poistojen määrästä. Tilivuoden merkittävimmät investoinnit kohdistuivat Lämpö ja sähkö -liiketoiminnan kapasiteetin laajennus- ja energiatehokkuusinvestointeihin ja fossiilisten polttoaineiden käytön vähentämiseen sekä turvetuotannon uusien tuotantoalueiden valmisteluun ja hankintaan. Nettoinvestoinnit olivat 1,6 (-21,9) miljoonaa euroa.

Korolliset nettovelat olivat tilikauden lopussa 269,6 (366,6) miljoonaa euroa. Korolliset nettovelat sisältävät Vapon tytäryhtiössä olevan 5 miljoonan euron pääomalainan. Korollisten nettovelko-jen suhde käyttökatteeseen (net debt/ EBITDA) 30.4.2017 oli 4,7 (8,5). Lyhytai-kainen korollinen velka oli 127,4 (35,0) miljoonaa euroa. Vapon pitkäaikaisista korollisista veloista 36,5 prosenttia on omavaraisuuteen sidotun kovenanttieh-don piirissä, jonka ehdot täytyivät katsa-uskauden lopussa. Omavaraisuusaste oli tilikauden lopussa 43,0 (37,6) prosenttia ja nettovelkaantumisaste 79,4 (127,2) prosenttia. Konsernin taseen loppusum-ma oli 812,4 (795,0) miljoonaa euroa. Konsernin nettorahoituserät olivat -9,8 (-9,7) miljoonaa euroa. Nettorahoituserät olivat 2,5 (2,1) prosenttia liikevaihdosta.

Konserni suojaa suojauspolitiikkan-sa mukaisesti pääosan seuraavien 12 kuukauden ennustetusta nettovaluutta-virrastaan. Suojausinstrumentteina on käytetty pääasiassa valuuttatermiinejä ja -swappeja. Tärkein suojattava valuutta on Ruotsin kruunu. Huhtikuun lopussa konsernin seuraavien 12 kuukauden valuuttasuojasaste oli 94 prosenttia.

Tilikauden aikana yhtiö laski liikkeelle oman pääoman ehtoisen, 50 miljoonan euron suuruisen joukkovelkakirjalainan (hybridilaina). Järjestely vahvisti konser-nin rahoitusasemaa ja tuo joustavuutta tulevien strategisten investointien rahoit-tamiseen. Konsernin vahva kassavirta mahdollistaa kesäkuussa erääntyvän 100 miljoonan euron joukkovelkakirjalainan

takaisinmaksun ilman uudelleenrahoitus-tarvetta.

Toimintaan sisältyvä luontainen kausivaihtelu
Vuodenaikojen mukaan vaihteleva lämmitystarve tuo merkittävää syklisyyttä konsernin liiketoimintaan. Ensimmäinen vuosikolmannes toukokuusta elokuuhun keskittyy polttoaineiden tuotantoon ja hankintaan, kun taas tilivuoden toinen vuosikolmannes käynnistää varsinaisen lämmityskauden ja polttoainetoimitus-ten määrä kasvaa. Tilikauden viimeinen kolmannes on yhtiön lämmön, sähkön ja polttoaineiden myynnin kannalta vahvin jakso. Päättyneellä tilikaudella lämmitys-kauden lämpötila oli poikkeuksellisen viileää huhtikuuta lukuun ottamatta keskimääräistä lämpimämpi, mikä laski lämmön ja polttoaineiden myyntiä. Kekkilän puutarhaliiketoiminta on myös altis kausivaihteluille parhaim-man kysynnän ajoittuessa kevääseen. Päättyneellä tilikaudella kevätsesonki ei päässyt vielä kunnolla vauhtiin huhtikuun loppuun mennessä, mikä siirsi myyntiä seuraavalle tilikaudelle, mutta myös lyhen-si sesongin kestoa.

Merkittävät riskit ja epävarmuustekijät

Regulaatoriskit
Tiukentuvista tulkinnanvaraisista säädök-sistä aiheutuva turvetuotannon ympäristö-lupien saannin epävarmuus on merkittävä riski kaikille Vapon turveliiketoiminnoille ja energiaturvetta koskien myös Suomen energiaomavaraisuudelle. Tämä osittain jo toteutunut riski estää ja hidastaa uusien turvetuotantoalueiden käyttöönottoa niin, että asiakkaiden tarpeet voitaisiin täyttää kaikissa olosuhteissa myös tulevaisuudes-sa. Turvetuotannon jatkuvuuden kannalta olennaista on, että uusien turvetuotanto-alueiden ympäristöluvien tapahtuu joka puolella maata tasapuolisesti ja yksiselittei-siin ympäristökriteereihin perustuen.

Vapo on lisännyt investointejaan tuotantoalueidensa ympäristönsuojeluun sekä alueiltansa tulevien valumavesien te-hostettuun vesienkäsittelyyn, jotta lupien myöntämiselle ei olisi Vaposta johtuvaa estettä. Vapo hakee ympäristölupia ja avaa uusia tuotantoalueita valtioneuvos-ton hyväksymän suo- ja turvemaiden strategian linjausten mukaisesti vain luonnontilaltaan muuttuneille ojitetuille turvemaille.

Myös Vapon puupolttoaineet-liike-toimintaan liittyy regulaatoriskejä. Kiinteiden puuperäisten polttoaineiden kestävyyskriteerien käsittelystä riippuu,

millaisen uhan ne muodostavat puu-peräisen energian käytölle ja Suomen kansantaloudelle.

Energia-alalle on tyypillistä, että toimin-taa kehitetään pitkän aikavälin tavoitteiden mukaan ja myös alan investointien elinkaari on usein kymmeniä vuosia. Jatkuvasti muuttuvat säännökset muodostavat regu-laatoriskin, joka vaikeuttaa alan toimintaa mm. sähkön markkinahintojen romahta-misen myötä subventioiden vuoksi. Tämä on johtanut tilanteeseen, jossa polttoaineita käyttöihin laitoksiin on tehty investointeja ai-kaisempaa vähemmän. Polttoainemarkkina on supistunut, mikä näkyy energiaturpeen käytön vähentymisenä ja metsähakkeen käytön kasvun tyrehtymisenä.

Positiivinen muutos regulaatiossa oli 2016 toteutunut turveveron alennus 1,90 euroon megawattitunnilta ja siihen liittyen energiapuun tuen nosto. Tämä ei kui-tenkaan ehtinyt vaikuttaa polttoaineiden kysyntään menneellä tilikaudella. Tulevai-suudessa veromuutos vaikuttanee kysyntää kasvattavasti, joskin samanaikaisesti asiakas-kunnassa tapahtuu siirtymistä pois polttami-seen perustuvasta energiatuotannosta niin regulatiivisista kuin muistakin syistä.

Suomen hallitus julkisti energia- ja ilmastostrategiansa vuoteen 2030 saakka. Julkistettu strategia linjaa hallitusohjelman tavoin, että Suomen tavoitteena on nostaa energiaomavaraisuutensa 2030 mennes-sä nykyisestä noin kolmanneksesta 55 prosenttiin siten, että uusiutuvan energian käyttö nousee samalla 50 prosenttiin). Strategia tähtää kivihiilen käytön lopet-tamiseen, ja turpeen aseman säilymiseen huoltovarmuuden turvaamiseksi. Asiaa koskeva lakiesitys valmistellaan vielä tämän hallituskauden aikana, ja se voi tuoda vielä muutoksia nyt esitettyihin tavoitteisiin.

Energia-alaa koskevan lainsäädännön muutokset muodostavat merkittävimmän riskin Vapo Oy:n liiketoimintaan. Suurten polttolaitosten (yli 50 MW) päästörajoja merkittävästi kiristävä LCP-Bref –dokument-ti ja puun energiakäytön EU-kestävyyskritee-reistä sopiminen heikentävät lämmön ja säh-kön tuotannon kannattavuutta entisestään. Tämä tulee näkymään vastapainetuotan-non kapasiteetin poistumisen jatkumisena, mikä vähentää polttoaineen kysyntää. Puun energiakäytön kestävyyskriteereistä sovitaan EU-komission energiapaketissa, mutta asian käsittely on vielä kesken.

Päästökaupan ulkopuolisiin sektorei-hin vaikuttava maan käytön LULUCF-di-rektiivi voi vaikuttaa myös energiasekto-rin toimintaympäristöön, mikäli metsien hiilinielulaskenta heikentyy nykyisestä.

EU:n puhtaan energian paketin käsittely jatkuu tänä vuonna EU:n parla-

mentissa ja neuvostossa. Paketti sisältää kahdeksan lainsäädäntöehdotusta. Niihin kuuluu muun muassa uusiutuvan energian direktiivi eli REDII, jonka mu-kaan EU:n sitova tavoite uusiutuville on 27 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Lopullinen sisältö varmistunee aikaisin-taan vuonna 2018. Lisäksi komissio on ehdottanut uusiutuvan energian lisää-mistä lämmityksessä ja jäähdytyksessä yhdellä prosenttiyksiköllä vuosittain.

Markkinariskit

Vapon energialiiketoimintaan liittyy merkittäviä markkinariskejä sekä lop-putuotteen kysynnän että puuperäisten polttoaineiden ja niiden raaka-aineiden hinnan ja saatavuuden osalta.

Huoli ilmaston tilasta on johtanut energia-alan murrokseen, jossa perin-teisiin fossiilisiin polttoaineisiin perus-tuvien energiaratkaisujen osuus tulee väistämättä laskemaan. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2010 turvetta käytettiin Suomessa energialähteenä 27 terawatti-tuntia (7 prosenttia kokonaiskulutukses-ta), kun vuonna 2015 vastaava luku oli 16 terawattituntia (4 prosenttia). Lasku on ollut suurinta sähköntuotannossa. Turpeen kysyntäriskin pienentämiseksi, Vapo panostaa nykyisten polttoaineasia-kassuhteiden syventämiseen tarjoamalla toimitusvarmimmat polttoaine- ja ener-giaratkaisut muun muassa operointipalve-lujen, laitosten tehostamishankkeiden tai muiden lisäarvopalvelujen avulla.

Puuperäisten polttoaineiden kysyntä on kasvanut energiayhtiöiden etsies-sä fossiilisten polttoaineiden rinnalle muita vaihtoehtoja. Kysynnän kasvu on lisännyt pelletin tuotantoa Euroopassa. Myös tuonti Euroopan ulkopuolelta on kasvanut. Ylitarjontatilanteessa kilpailu pellettimarkkinoilla on kiristynyt, mikä näkyy markkinahintojen laskuna yhtiön päästämärkinoilla Suomessa ja Ruotsissa. Markkinoiden kasvaessa oikeahintai-sen raaka-aineen saatavuus suhteessa lopputuotteen hintaan on avainasemassa kilpailukyvyn varmistamiseksi. Vapossa käynnistettyjen tehostamisohjelmien myö-tä kannattavuuden odotetaan paranevan puupolttoaineet-liiketoiminnassa selvästi tulevalla tilikaudella.

Lämpö ja sähkö -liiketoimintaan vaikuttavat lämmitys-, teollisuushöyry- ja sähkömarkkinoiden sekä polttoaine- ja kilpailevien energiaratkaisumarkkinoi-den kehitykset. Sähkön hinta Suomessa ja Euroopassa säilyi edelleen matalalla tasolla pienentäen sähkön myynnistä saatuja tuottoja. Polttoainemarkkinoilla öljyn alhainen hinta näkyi positiivisesti

kustannusten laskuna, mutta on vaikutta-nut heikentävästi Vapon tuottamien polt-toaineiden myyntiin, kun asiakkaat ovat lykänneet päätöksiä öljyn korvaamisesta kotimaisia polttoaineita käytävillä rat-kaisuilla. Kilpailevat uuden teknologian energiaratkaisut muodostavat lisääntyvän uhkan myös kotimaisilla polttoaineilla tuotettavalle energialle, joskin menneellä tilikaudella kaukolämmön kanssa kilpai-levien lämmitysmuotojen kustannukset pysyivät pääosin entisellä tasollaan, ja kaukolämpö säilytti kilpailukykinsä. Uudet lämmitysmuodot, eri lämmitys-muotojen yhdistelmät ja energian säästö ovat keskeisiä kaukolämpöliiketoiminnan kehittämisessä.

Sääriskit

Vapon liiketoimintoihin laajasti vaikuttava yhteinen riski on sääolosuhteet. Talvella lämpötila vaikuttaa ulkoisten ja sisäisten asiakkaiden polttoainetarpeeseen sekä omien lämpö- ja voimalaitosten käynti-asteeseen. Keväällä sääolosuhteet myös ratkaisevat puutarhakaupan kiivaimman sesongin ajoittumisen konsernin tilivuoden katkon ympärille vaikuttaen koko vuoden tuloskehitykseen. Kesäaikana sään vaikutus kohdistuu biopolttoaineiden ja ympäris-tötuotteiden tuotantomääriin sekä laatuun.

Kesän 2016 turvetuotanto onnistui suunnitellusti Ruotsissa, mutta jäi tavoit-teesta Suomessa ja Virossa. Tavoitteesta jääminen lisäsi tilikauden tulosvaikutteisia kustannuksia varastoidun määrän jäädessä odotettua pienemmäksi. Onnistuneen konserniyhtiöiden oman kaupallisen varmuusvarastoinnin ansiosta alhaisempi turvetuotanto ei kuitenkaan vaikuta yhtiön tarjontaan olennaisesti tulevalla lämmitys- ja tuotantokaudella.

Tulevalla tuotantokaudella poltto-aineet mitoitetaan tulevien vuosien kysyntää ja tiedettyä asiakaskohtaista varastointitarvetta vasten. Tämä tarkoit-taa joillakin alueilla tuotantotavoitteen supistamista aikaisempiin tuotantokau-siin verrattuna. Turveurakoitsijoiden saanti tulevaisuudessa voi tästä syystä ainakin alueellisesti vaikeutua urakoitsi-joiden poistuessa markkinoilta, jolla on myös pitkän aikavälin vaikutuksia alan osaamisen kadotessa.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskejä ovat työturvallisuus, omaisuus- ja keskeytysvahinkoriskit sekä ympäristöriskit. Vahinkoriskien toteu-tumista pyritään estämään ennakoivilla riskienhallintatoimenpiteillä ja nopealla reagoinnilla havaittuihin vaaroihin. Riskit, joita ei voida hallita omin toimen-

pitein, vakuutetaan mahdollisuuksien mukaan. Tavoitteena on myönteisen työturvallisuuden ja omaisuudensuojaa koskevan kulttuurin jatkuva edistämi-nen läpi kaikkien toimintojen. Mittavat panostukset turvallisuuskulttuurin muuttamiseen näkyvät jo muun muassa tapaturmien lukumäärän ja tapaturma-taajuuden laskuna sekä turvallisuussha-vaintojen ja niiden perusteella tehtävien parannustoimenpiteiden kasvuna koko Vapo-konsernissa.

Rahoitus- ja hyödykeriskit

Yhtiö hallitsee rahoitusriskiä ja ylläpitää maksuvalmiutta tasapainottamalla lyhyt- ja pitkäaikaisten lainojen suhteellista osuutta sekä pitkäaikaisten lainojen lyhennysaikatauluja. Lisäksi rahoituksen saatavuuteen ja hintaan liittyvää riskiä hallitaan hajauttamalla varainhankintaa eri pankkien ja rahoitusinstrumenttien välillä.

Yhtiön pääasialliset rahoitusriskit ovat valuutta-, korko- ja maksuvalmiusriski. Rahoitusriskien tunnistamisesta ja hallin-nasta vastaa konsernin keskitetty rahoitus-toiminto, jota ohjaa hallituksen hyväksy-mä rahoituspolitiikka. Konserni käyttää riskienhallinnassaan valuuttatermiinejä ja -optioita, valuutanvaihtosopimuksia, valuuttalainoja, koronvaihtosopimuksia sekä hyödykejohdannaisia.

Hyödykeriskien osalta Vapo ostaa suo-jauspalveluita sähkön hankintaa ja myyntiä koskien. Sähkökaupan osuus Vapon liiketoi-minnasta on erittäin pieni.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Konsernin tutkimus- ja kehitystoiminnan panostukset tilikaudelta 1.5.2016 - 30.4.2017 olivat yhteensä 1,1 (1,1) miljoonaa euroa, mikä on 0,3 (0,2) prosenttia liikevaihdosta. Tutkimus- ja kehitystoiminta keskittyi yhtiön strategisen uudistumisen tukemiseen Vapo Oy:ssä ja Vapo Clean Waters Oy:ssä.

Vapo Ventures kehittää ja kaupallistaa uusia liiketoimintoja, jotka perustuvat Vapon osaamiseen ja verkostoihin. Ensimmäiset Vapo Venturesin kehittämät uudet liiketoiminnat ovat luonnonvesien käsittelyratkaisuja tarjoava Vapo Clean Waters Oy sekä luonnonkuituratkaisuja tuottava Vapo Fibers. Viimeisimmästä uudesta avauksesta yhtiö kertoi lokakuus-sa 2016, jolloin julkistettiin Vapo Carbons -hanke. Se tähtää teknisten hiiltien kasva-ville kansainvälisille markkinoille. Vapo Oy:n muu tutkimus- ja kehitystyö koostui ympäristövastuullisuuden, uusien liiketoimintojen ja teknologioiden sekä energia- ja ympäristöturpeiden tuotantoon liittyvien menetelmien kehittämisestä. Osa-

na ympäristösitoumusten toteutusta yhtiö kehitti täysin uudenlaisia vesienkäsittelymenetelmiä yhä paremman vesien puhdistumisen saavuttamiseksi sekä turvetuotannon ympäristöhaittojen minimoimiseksi. Uudet menetelmät liittyivät muun muassa luontaisten mikrobiologisten puhdistusprosessien hyödyntämiseen. Lisäksi yhtiö selvitti aurinkosähköjärjestelmien soveltuvuutta turvetuotannon kuivatusvesien pumppaukseen. Turpeen laadunhallinnan parantamiseksi yhtiö kehitti eri mittausmenetelmiä polttoaineen kosteuden nopeaan mittaukseen.

Uuden liiketoiminnan luomista rahkasammalbiomassasta edistettiin kehittämällä rahkasammalen tuotantomenetelmää ja käsittelyprosessia. Rahkasammalbiomassasta saatavan raaka-aineen kaupallistamisen tukemiseksi käynnistettiin tutkimusprojekteja raaka-aineen ominaisuuksista ja tuotannon ympäristöystävällisyydestä sekä korjuualueiden uudistumisesta.

Yhteistyössä Peatmax Oy:n kanssa kehitettiin uusi palaturpeen kokoojavaunu, jonka koeajo alkoi loppukesästä. Uusi kokoojavaunu parantaa pinta-aloiltaan pienten tuotantoalueiden hyödyntämis-mahdollisuuksia.

Vapo Clean Waters Oy oli mukana hulevesien hallintaan keskittyvässä Storm Filter -projektissa, jonka tavoitteena on luoda hulevesien hallintaan puhdasta teknologiaa. Vettä imeyttävien ja puhdistavien materiaalien ja rakenteiden avulla pintavirtaamia vähennetään ja veden sisältämiä haitta-aineita saadaan suodatettua ja pidätettyä mekaanisesti vettä puhdistaviin materiaaleihin.

Maatalouden kuormituksen hillitsemiseen ja kasvien tehokkaampaan kasvuun tähtäävässä PäästöSäästö-hankkeessa testataan uudentyyppisiä kotimaisia, eloperäisiä maanparannusaineita viljelymaan satoisuuden parantamiseksi ja maatalouden ravinnekuormituksen pienentämiseksi. Lisäksi ampumara-tavesien riskienhallintaan kehitettiin turvesuodatukseen perustuva luonnon-mukainen ja kotimainen vesienpuhdistusjärjestelmä.

Vapo Clean Waters Oy jatkoi myös Vapo Oy:lle tehtävää kehitystoimintaa. Erityisinä kehityskohteina turvetuotannon vesienkäsittelyyn olivat erilaiset kehittyneet suodatus- ja saostusmenetelmät. Happamiin sulfaattimaihin liittyvää tutkimusta jatkettiin osana SYKE-vetoista Sulfa II -hanketta.

Ympäristövastuu

Vastuu ympäristöstä on tärkeä osa Vapon jokapäiväistä liiketoimintaa. Yhtiö on toteuttanut kansainvälisestikin ainut-

laatuisen ympäristöohjelman. Tiikerin-loikka-nimellä toteutetun hankkeen yksi tavoite oli parhaan vesienkäsittelyteknologian (BAT) käyttöönotto kaikilla turvetuotantoalueilla. Kesä 2016 oli toinen tuotantokausi, jolloin kaikilla Vapon turvetuotantoalueilla oli käytössä parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukainen vesienkäsittely. Vapo on sitoutunut siihen, että turvetuotannosta poistuvat alueet ovat uudessa maankäytössä viimeistään kahden vuoden kuluessa tuotannon päättymisestä. Muita ohjelman tavoitteita olivat muun muassa omaehtoisten ympäristötarkastusten tehostaminen ja entistä aktiivisempi tiedottaminen turpeen käytön kokonaisvaikutuksista.

Vaikka turvetuotannossa oleva pinta-ala pieneni edellisvuodesta kahdeksan prosenttia, Vapo lisäsi edelleen päästötarkkailujen määrää. Vuonna 2016 päästötarkkailussa otettiin yli 18 000 (17 800) näytettä, joista tehtiin lähes 145 000 (150 000) analyysiä. Lisäksi vesistötarkkailussa otettiin lähes 2 900 (2 600) näytettä, joista tehtiin 35 000 (35 200) analyysiä.

Yhtiö jatkoi turvetuotantoalueiden omaehtoisia ympäristötarkastuksia. Ura-koitsijat tarkastivat vesienkäsittelyrakenteet tuotantokaudella kahden viikon välein, minkä lisäksi kesäajaksi palkatut 25 ympäristötarkastajaa tarkastivat kaikkien tuotantoalueiden vesienkäsittely-menetelmät sekä ympäristölupaehtojen mukaiset asiat. Vuonna 2016 ELY-keskukset tekivät Vapon turvetuotantoalueille 128 tarkastuskäyntiä.

Vapo jatkoi luontoarvoltaan merkittävien soiden myyntiä suojelutarkoituksiin.

Yhtiön luvituspolitiikan mukaisesti uusia tuotantoalueita haetaan vain ojiteuille turvemaille. Vuonna 2016 turvetuotannon ympäristölupahakemuksista uutta lainvoimaista pinta-alaa saatiin 690 hehtaaria. YVA-menettely saatiin päätökseen 402 hehtaarilla. Lämpölaitokset saivat kaksi uutta ympäristölupapäätöstä.

Vapo on sitoutunut siihen, että vuoden 2016 jälkeen avattavien uusien tuotantosoiden alapuolisiin vesistöihin kohdistuva kiintoaine- ja humuskuormitus on alhaisempi verrattuna ennen turvetuotantoa olleeseen tilanteeseen. Näiden sitoumusten toteuttamiseksi Vapo käynnisti Puhdas vesi- ja Tarkkailut 100 -projektit, joiden aikana tarkkaillaan noin 80 kohteessa uusien tuotantoalueiden vesistövaikutuksia ennen mahdollista turvetuotannon aloittamista.

Konsernin ympäristöinvestoinnit olivat 2,3 (4,0) miljoonaa euroa, jotka koostuivat pääasiassa turvetuotannon vesienkäsittelyrakenteiden tehostamis- ja rakentamistoimenpiteistä sekä Lämpö ja Sähkö -liiketoiminta-alueen ympäristö-

lainsäädännön vaatimista investoinneista. Tämän lisäksi yhtiö investoi energiatehokkuuteen ja fossiilisten polttoaineiden käytön vähentämiseen. Tilikauden ympäristönsuojelukustannukset ilman oman henkilöstön työpanosta olivat yhteensä 18,8 (20,8) miljoonaa euroa. Ne koostuivat pääasiassa turvetuotannon vesienkäsittelyrakenteiden ylläpidosta ja kuormitustarkkailuista.

Tuotannossa ollut turveala oli kesällä 2016 Suomessa 32 000 (34 900) hehtaaria. Uusia alueita saatiin tuotantoon 311 (265) hehtaaria tilikauden loppuun mennessä. Tilikauden aikana tuotantoalueita poistui tuotannosta yhteensä 1 156 (545) hehtaaria.

Seuraavaan maankäyttömuotoon siirtyi 4 194 (4 996) hehtaaria, josta 1 371 (826) hehtaaria myytiin. Alueita siirrettiin metsitettäväksi 1 235 (2 024) hehtaaria, pelloiksi 0 (0) hehtaaria ja kosteikoiksi tai lintujärviksi 223 (150) hehtaaria. Maanomistajille alueita palautettiin 1 364 (1 996) hehtaaria. Tuotannosta poistuneiden soiden ennallistamisesta aiheutuvien kustannuksiin varaudutaan jälkikäyttövarauksella, jolla katetaan tuotannon päättymisen jälkeisten vesiensuojelun, vesistön kuormituksen, maisemoinnin ja muiden ennallistamistoimenpiteiden kustannukset.

Vuonna 2016 Vapossa jatkettiin omien voima- ja lämpölaitosten monivuotista kehitysohjelmaa öljyn käytön vähentämiseksi ja energiatehokkuuden parantamiseksi. Voima- ja lämpölaitoksilla kotimaisten polttoaineiden käyttö kasvoi entisestään. Konsernitasolla kotimaisten polttoaineiden osuus oli 95,3 (93,7) prosenttia ja Suomessa 94,3 (92,3) prosenttia. Hyötysuhde parantui voimalaitosten ja pellettilämpökeskusten osalta ja pysyi edellisen vuoden tasolla lämpölaitosten osalta.

Vuoden 2016 merkittävimpiä energiatehokkuusinvestointeja olivat Sotkamon voimalaitoksen savukaasupesuri-investointi ja Forssan voimalaitoksen 4000 kuutiometrin kaukolämpöakku, jota voidaan ladata ja purkaa 15 MW:in teholla. Laitosten hiilidioksidipäästöt pysyivät samalla tasolla kuin vuonna 2015. Hiukkaspäästöt vähenivät 7 prosenttia, NOx-päästöt 3 prosenttia ja SO2-päästöt 4 prosenttia. Hiukkas- ja SO2-päästöjen vähentymiseen vaikutti erityisesti Sotkamon voimalaitoksen savukaasupesurin käyttöönotto. Typenoksidien vähentymiseen vaikuttivat eniten polton optimointi ja kattiloiden viritykset.

Vapo Oy:n osakepääoma ja omistus

Vapo Oy:llä on yksi osakesarja. Osakkeita on kaikkiaan 30 000 kappaletta.

Osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa, ja kaikki osakkeet oikeuttavat saman suuruiseen osinkoon. Jos yhtiön osake siirtyy muulle kuin sellaiselle yhtiön ulkopuoliselle taholle, joka on osakeyhtiölain 8 luvun 12 pykälän mukaisessa konsernisuhteessa yhtiön osakkeenomistajaan, on yhtiön osakkeenomistajalla oikeus lunastaa siirtynyt osake. Mikäli useampi osakkeenomistaja haluaa käyttää lunastusoikeuttaan, osakkeet jaetaan lunastukseen halukkaiden kesken heidän omistamiensa osakkeiden mukaisessa suhteessa. Tilikauden päättyessä 30.4.2017 Vapo Oy:n osakepääoma oli 50 456 377,94 euroa.

Vapo Oy on Suomen valtion ja Suomen Energiavarat Oy:n omistama yhtiö. Suomen valtio omistaa osakkeista 50,1 prosenttia (15 030 osaketta) ja Suomen Energiavarat Oy 49,9 prosenttia (14 970 osaketta).

Yhtiökokoukset

Vapo Oy:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 22.9.2016. Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen tilikaudelta 1.5. 2015 - 30.4.2016 ja myönsi vastuuvapauden kaikille hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle. Yhtiökokous päätti maksaa 30.4.2016 päättyneeltä tilikaudelta osinkoa 133,33 euroa osakkeelta, yhteensä 4,0 miljoonaa euroa. Osingon maksupäivä oli 23.9.2016.

Yhtiökokous vahvisti hallintoneuvoston jäsenmääräksi kahdeksan.

Vapo-konsernin henkilöstö keskimäärin

	5/2016-4/2017	5/2015-4/2016	5/2014-4/2015
Suomi	515	654	707
Muut maat	258	260	254
Yhteensä	773	914	961

Vapo-konsernin henkilöstö segmenteittäin, keskimäärin

	5/2016-4/2017	5/2015-4/2016	5/2014-4/2015
Vapo Oy	383	451	466
Vapo Timber Oy	0	81	107
Kekkilä-konserni	261	256	248
Neova AB	86	92	87
AS Tootsi Turvas	33	33	35
Muut	10	1	18
Yhteensä	773	914	961

Puheenjohtajaksi valittiin Johanna Ojala-Niemelä ja varapuheenjohtajaksi Heikki Miilumäki. Markku Eestilä, Hanna Halmeenpää, Reijo Hongisto, Hannu Hoskonen, Eero Kubin, Esko Kurvinen, Tommi Lunttila ja Tiina Snicker valittiin uudelleen jäseniksi.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenmääräksi kuusi. Puheenjohtajana jatkaa Jan Lång ja varapuheenjohtajaksi valittiin Hannu Linna. Pirita Mikkanen, Minna Pajumaa ja Martti Haapamäki jatkavat hallituksen jäseninä. Markus Tykkyläinen valittiin uutena jäsenenä hallitukseen.

Tilintarkastajaksi valittiin tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab.

Vapo Oy:n ylimääräinen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 13.10.2016. Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenmääräksi seitsemän. Hallitukseen nimitettiin uutena jäsenenä Tuomas Hyyryläinen. Lisäksi 7.12.2016 pidetyssä ylimääräisessä yhtiökokouksessa yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenmääräksi kahdeksan ja hallitukseen nimitettiin uutena jäsenenä Minna Smedsten.

Vapo Oy:n hallitus valitsi keskuudetaan hallituksen henkilöstövaliokunnan (ent. palkitsemisvaliokunta) jäseniksi Jan Långin (puheenjohtaja), Martti Haapamäen, Tuomas Hyyryläisen ja Minna Pajumaan. Tarkastusvaliokunnan jäseniksi valittiin Hannu Linna (puheenjohtaja), Pirita Mikkanen, Minna Smedsten ja Markus Tykkyläinen.

Tarkempi kuvaus yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmän toiminnasta päättyneeltä

tilikaudelta löytyy yhtiön internet-sivuilla julkaistusta erillisestä selvityksestä.

Henkilöstö

Tilivuoden henkilöstö oli keskimäärin 773 (914) henkilöä.

Vapo Oy:n yt-neuvottelukunta koontui tilikauden aikana suunnitellusti kaksi kertaa käsittelemään ajankohtaisia asioita. Kekkilä Oy:ssä käytiin yhteistoimintaneuvottelut yhtiön kannattavan kasvun tukemiseksi ja konsernin liiketoimintarakenteen selkiyttämiseksi. Neuvottelujen piirissä oli Kekkilä Oy:n Suomen henkilöstö, pois lukien työtekijöiden henkilöstöryhmä. Uusi organisaatorakenne ja konsernin johtoryhmä julkaistiin 20.10.2016. Neuvottelujen jälkeisillä päätöksillä ei ollut henkilöstövaikutuksia.

Vapo Oy:n hallitus nimitti Jyrki Vainionpään yhtiön varatoimitusjohtajaksi 17.10.2016.

Vapo Oy:n toimitusjohtaja Tomi Yli-Kyyny irtisanoutui tehtävästään joulukuun lopussa ja jäi pois yhtiön palveluksesta 30.4.2017. Hallitus valitsi uudeksi toimitusjohtajaksi Vesa Tempakan, joka aloitti tehtävässä 29.5.2017. Kekkilä Oy nimitti operatiivisena johtajana toimineen Juha Mäkisen Kekkilä-konsernin toimitusjohtajaksi 1.3.2017.

Muutokset organisaatiossa

Vapo Clean Waters Oy aloitti toimintansa Vapo Oy:n kokonaan omistamana tytäryhtiönä 1.5.2016 alkaen.

Neova AB:n tytäryhtiö Brostorpsmossen AB fuusioitiin emoyhtiöön syyskuussa 2016. AS Tootsi Turvas fuusioi Ridalan kunnalta kesäkuussa 2016 ostamansa lämmöntuotanto- ja jakeluyhtiö AS Uue-möisa Teenuksen syyskuussa 2016.

Kekkilä Oy myi Venäjällä toimineen tappiollisen yhtiönsä, Kekkilä RUS LLC:n, MBO-kaupalla yhtiön toimitusjohtajalle. Kauppa toteutettiin 30.12.2016.

Vapo Oy sopi 45 prosentin omistus-osuutensa myymisestä puunhankintayhtiö Harvestia Oy:stä Powerflute Oy:lle ja kauppa allekirjoitettiin 31.10.2016. Kaupan toteutuspäivä oli 2.1.2017.

Kekkilä Oy myi kokonaan omistamansa tytäryhtiön Hasselfors Garden AS:n sekä 60 prosentin omistususuutensa Andoy Torv AS:sta Norjassa Nordic Garden AS:lle. Kauppa toteutettiin 31.3.2017.

Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä

Hallitus ehdottaa 6.9.2017 kokoontuvalle yhtiökokoukselle, että Vapo Oy:n tilikauden voitto, 5 658 831,15 euroa, kirjataan voittovarojen muutokseksi, jonka jälkeen yhtiökokouksen käytettävissä on voitonjakokelpoisia varoja 172 385 033,79 euroa. Osinkopolitiikkansa mukaisesti Vapo Oy jakaa osinkoina 50 prosenttia yhtiön tilinpäätöksen osoittamasta vuosivoitosta. Tilikauden päättymisen jälkeen yhtiön taloudellisessa asemassa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 1.5.2016-30.4.2017 jaetaan osinkoa 4,0 miljoonaa euroa, eli 133,33 euroa osakkeelta.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat
Vapo Oy tiedotti lokakuussa 2016, että se pyrkii tehostamaan maankäyttöään ja vapauttamaan maaomaisuuteen sitoutuneita varoja. Päättäneellä tilikaudella selvitettiin vaihtoehtoisia toteutusmalleja maaomaisuuden myymiseksi varmistaen samalla turvetuotannon jatkuvuuden yhtiön tulevaisuuden tarpeita varten. Sijoittajaneuvotteluja maaomaisuuden myymiseksi jatkettiin tilikauden päättymisen jälkeen tavoitteena transaktion toteuttaminen syksyyn 2017 mennessä. Vesa Tempakka aloitti Vapo Oy:n toimitusjohtajana 29.5.2017.

Tulevaisuuden näkymät
Vapo-konserni on maailman suurimpia energia- ja ympäristöturpeen tuottajia. Yhtiöllä on merkittävä rooli Suomen energiaomavaraisuuden ja huoltovarmuuden turvaajana. Poliittiset päätökset vaikuttavat olennaisesti liiketoiminnan kannattavuuteen ja kykyyn investoida.

Hallituksen kokoonpano 1.5.2016–30.4.2017

Puheenjohtaja	Jan Lång
Varapuheenjohtaja	Hannu Linna
Jäsenet	Martti Haapamäki
	Tuomas Hyyryläinen
	Pirita Mikkänen
	Minna Pajumaa
	Minna Smedsten
	Markus Tykkyläinen

Hallintoneuvosto 1.5.2016–30.4.2017

Puheenjohtaja	Kansanedustaja, Johanna Ojala-Niemelä
Varapuheenjohtaja	Tekn. tri h.c. Heikki Miilumäki
Jäsenet	Kansanedustaja, Markku Eestilä
	Kansanedustaja, Hanna Halmeenpää
	Kansanedustaja, Reijo Hongisto
	Kansanedustaja, Hannu Hoskonen
	Asiakaspääällikkö, professori Eero Kubin
	Insinööri Esko Kurvinen
	Maa- ja metsätalousyrittäjä Tommi Lunttila
	Talouspäällikkö Tiina Snicker

Konsernin johtoryhmä 30.4.2017

Tomi Yli-Kyyny, toimitusjohtaja, Vapo Oy
Torbjörn Claesson, toimitusjohtaja, Neova AB
Markus Hassinen, liiketoimintajohtaja, Lämpö ja sähkö, Vapo Oy
Pasi Koivisto, liiketoimintajohtaja, Polttoaineet, Vapo Oy
Suvi Kupiainen, talousjohtaja, Vapo Oy
Ahti Martikainen, johtaja, viestintä ja yhteiskuntasuhteet, Vapo Oy
Kari Poikolainen, johtaja, yrityssuunnittelu, Vapo Oy
Matti Puuronen, aluejohtaja, Viro
Juha Mäkinen, toimitusjohtaja, Kekkilä Oy
Mia Suominen, liiketoimintajohtaja, Vapo Ventures, Vapo Oy
Jyrki Vainionpää, operatiivinen johtaja, varatoimitusjohtaja, Vapo Oy
Juhani Ylä-Sahra, johtaja, Vapo Oy

Vapo jatkaa strategian mukaisten toimenpiteiden toteuttamista henkilöstön osaamisen kasvattamiseksi ja markkinoiden parhaimman asiakaspalvelun tuottamiseksi lähienergian arvoketjussa. Tämä pitää sisällään uusien palvelujen ja kokonaisratkaisujen kehittämistä energia-asiakkaillemme. Samalla yhtiö jatkaa omien liiketoimintaprosessien tehostamista kannattavuuden parantamiseksi. Vapo haluaa olla alan nopeiten digitalisoituva yritys, mikä yhdessä monipuolisen tuote- ja palveluvalikoiman, osaavan henkilöstön ja kattavan palveluverkon avulla vahvistaa yhtiön kilpailukykyä.

Polttoainemarkkinassa ei odoteta merkittävää kasvua kiinteillä polttoaineilla tapahtuvan sähkön erillistuotannon jäädessä alhaiseksi.

Kekkilä-konserni panostaa tulevilla tilikaudella tuotevalikoiman kehittämiseen ja myynnin kasvattamiseen kuluttaja-, ammattiviljely- ja viherrakentamisen liiketoiminnoissa. Kekkilä jatkaa turvekuitujen valmistukseen soveltuvan tuotantokapasiteetin kehittämistä yhdessä Vapo Fibers -liiketoiminnan kanssa. Vapo-konsernin viime vuosien rakennejärjestelyt heikosti kannattavien yksiköiden karsimiseksi mahdollistavat

entistä kannattavamman liiketoiminnan toteuttamista tulevilla tilikaudella. Vapo jatkaa uusien liiketoimintojen kaupallistamistyötä Vapo Carbons ja Vapo Fibers -liiketoiminnoissa sekä jatkaa seuraavien uusien liiketoiminta-avausten tutkimustyötä Vapo Ventures -liiketoiminta-alueella. Vapo Carbonsin ensimmäisen teknisten hiilten tuotantoon soveltuvan pilottilaitoksen suunnittelutyö etenee ja tehtaan sijaintipaikkakunta tullaan päättämään tulevan tilikauden aikana. Uudet liiketoiminnat eivät vielä tuota merkittävää liikevaihtoa tulevilla tilikaudella.

Jan Lång
puheenjohtaja

Hannu Linna
varapuheenjohtaja

Martti Haapamäki

Tuomas Hyyryläinen

Pirita Mikkänen

Minna Pajumaa

Minna Smedsten

Markus Tykkyläinen

Vesa Tempakka
toimitusjohtaja

KONSERNITILINPÄÄTÖS 2017, IFRS

Konsernin laaja tuloslaskelma

1 000 eur	Liitetieto	5/2016-4/2017	5/2015-4/2016
LIKEVAIHTO			
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	2	392 103	398 814
Valmistus omaan käyttöön		395	844
Liiketoiminnan muut tuotot	5	11 020	8 591
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävien yhteisöjen tuloksista		1 106	1 381
Materiaalit ja palvelut	6	-155 684	-167 137
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	7	-48 123	-50 641
Poistot	8	-35 616	-33 790
Arvon alentumiset	8	-2 424	-789
Liikearvon arvonalentuminen	8	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	9	-122 516	-131 013
LIKEVOITTO		19 977	12 030
Rahoitustuotot	10	5 995	6 379
Rahoituskulut	10	-15 819	-15 771
VOITTO/TAPPIO ENNEN VEROJA		10 152	2 638
Tuloverot	11	-2 038	-3 516
Tulos lopetetuista toiminnoista			-3 567
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO		8 115	-4 444
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT (joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi):			
Muuntoerot ulkomaisista yksiköistä		-775	52
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		7 340	-4 392
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO			
Tilikauden voiton jakautuminen:			
Emoyhtiön osakkeenomistajille		8 133	-4 392
Määräysvallattomille omistajille		-18	-52
		8 115	-4 444
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön osakkeenomistajille		7 353	-4 275
Määräysvallattomille omistajille		-12	-117
		7 340	-4 392
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos			
Tulos/osake, euroa		271	-146
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä		30 000	30 000

Konsernitase

1 000 eur	Liitetieto	30.4.2017	30.4.2016
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	12	12 940	10 701
Liikearvo	12	5 436	5 799
Maa- ja vesialueet	13	43 169	45 403
Rakennukset ja rakennelmat	13	38 683	46 181
Koneet ja kalusto	13	121 956	129 465
Muut aineelliset hyödykkeet	13	221 583	217 301
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	13	43 849	48 596
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävissä yhteisöissä	14	20 654	26 153
Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat	15	756	8 028
Pitkäaikaiset myynti- ja muut saamiset	16	3 272	4 687
Laskennallinen verosaaminen	18	204	136
Pitkäaikaiset varat yhteensä		512 502	542 449
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	19	123 469	147 931
Myyntisaamiset ja muut saamiset	20	80 138	92 839
Tuloverosaaminen		806	2 351
Rahavarat	21	95 495	9 415
Lyhytaikaiset varat yhteensä		299 908	252 536
VARAT YHTEENSÄ		812 410	794 985
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma			
Osakepääoma		50 456	50 456
Käyvän arvon rahasto ja muut rahastot		30 236	30 126
Muuntoerot		-3 020	-2 242
Kertyneet voittovarats		211 661	208 804
Oman pääoman ehtoinen laina		50 000	0
Emoyhtiön osakkeenomistajien oman pääoman osuus		339 334	287 144
Määräysvallattomat omistajat		384	1 039
Oma pääoma yhteensä	22	339 718	288 183
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Laskennallinen verovelka	18	15 925	16 761
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	23	241 122	349 446
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	24	7 077	7 393
Pitkäaikaiset varaukset	25	7 749	8 090
Eläkevelvoitteet		4 629	3 482
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		276 501	385 172
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	23	127 399	35 016
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	27	68 687	86 310
Lyhytaikaiset varaukset		105	304
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		196 191	121 630
OMA JA VIERAS PÄÄOMA		812 410	794 985

Konsernin rahavirtalaskelma

1 000 eur	30.4.2017	30.4.2016
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden voitto/tappio	8 115	-4 444
Oikaisut tilikauden tulokseen		
Poistot ja arvonalentumiset	38 040	35 810
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävien tuloksista	-1 106	-1 381
Rahoitustuotot ja -kulut	5 243	14 082
Tuloverot	2 038	3 387
Muut oikaisut	320	6 608
Oikaisut tilikauden tulokseen yhteensä	44 535	58 506
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuuden muutos	20 582	11 801
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	5 428	-1 388
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	-14 974	13 701
Varausten muutos	78	227
Käyttöpääoman muutos yhteensä	11 113	24 341
Maksetut korot	-8 891	-9 705
Saadut korot	389	492
Muut rahoituserät	2 801	-4 252
Maksetut verot	-1 467	-2 467
Liiketoiminnan rahavirta	56 596	62 471
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-37 920	-38 739
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	34 797	18 457
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-1 237	0
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla	3 502	3 468
Ostetut osakkuusyhtiöosakkeet	0	0
Myydyt osakkuusyhtiöosakkeet	3 592	0
Investoinnit muihin sijoituksiin	0	-80
Luovutustulot muista sijoituksista	7 669	3
Myönnetyt lainat	0	-200
Lainasaamisten takaisinmaksut	5 099	2 604
Saadut osingot	2 623	48
Investointien rahavirta	18 125	-14 437
Rahoituksen rahavirta		
Oman pääoman ehtoisen lainan nosto	50 000	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+) / vähennys (-)	-6 246	-3 032
Pitkäaikaisten lainojen nostot	815	70 131
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-27 077	-96 974
Rahoitusleasing-velkojen takaisinmaksut	-2 065	-933
Maksetut osingot	-4 000	-12 055
Rahoituksen rahavirta	11 427	-42 863
Rahavarojen muutos	86 148	5 171
Rahavarat tilikauden alussa	9 415	4 147
Rahavarojen muutos	86 148	5 171
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-66	97
Rahavarat tilikauden lopussa	95 497	9 415

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

1 000 eur	Osake-pääoma	Muut rahastot	Muunto-erot	Voitto-varat	Oman pääoman ehtoinen laina	Yhteensä	Määräysvallatto-mat omistajat	Yhteensä
OMA PÄÄOMA 1.5.2016	50 456	30 123	-2 242	208 804		287 144	1 039	288 183
Oman pääoman muutokset								
Osingonjako	0	0	0	-4 000		-4 000	0	-4 000
Siirrot erien välillä		111		-111		0		0
Laaja tulos yhteensä		0	-778	8 130		7 353	-12	7 340
Muut muutokset								
Muut muutokset				-1 162	50 000	48 838		48 838
Tytäryhtiöomistuksien muutokset				0		0	-643	-643
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 30.4.2017	50 456	30 234	-3 020	211 661	50 000	339 334	384	339 718

1 000 eur	Osake-pääoma	Muut rahastot	Muunto-erot	Voitto-varat	Oman pääoman ehtoinen laina	Yhteensä	Määräysvallatto-mat omistajat	Yhteensä
OMA PÄÄOMA 1.5.2015	50 456	30 099	-2 359	225 928		304 151	1 211	305 362
Oman pääoman muutokset								
Osingonjako	0	0	0	-12 000		-12 000	-55	-12 055
Laaja tulos yhteensä			117	-4 392		-4 275	-117	-4 392
Muut muutokset								
Laskennallisten verojen osuus								
Muut muutokset		27		-732		-732		-732
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 30.4.2016	50 456	30 126	-2 242	208 804	0	287 144	1 039	288 183

Konsernin tunnusluvut 2012–2017

Milj. euroa	2012	04/2014	04/2015	04/2016	04/2017
Liikevaihto	652,9	847,4	486,9	459,8	392,1
Kasvu %	-7,4	29,8	0,0	-5,6	-5,0
Käyttökate EBITDA	52,1	110,8	74,7	43,1	56,9
% liikevaihdesta	8,0	13,1	15,3	9,4	14,5
Poistot	-42,0	-54,2	-39,3	-35,0	-35,6
Arvonalentumiset	-0,6	-3,8	-0,7	-0,8	-2,4
Liikevoitto EBIT	9,1	50,0	36,9	8,6	20,0
% liikevaihdesta	1,4	5,9	7,6	1,9	5,1
Liikevoitto ennen arvonalentumisia	9,7	53,9	37,6	9,4	22,4
% liikevaihdesta	1,5	6,4	7,7	2,1	5,7
Nettorahoituserät	-6,4	-17,2	-13,5	-9,7	-9,8
Voitto/tappio ennen veroja	2,7	32,9	23,3	-1,1	10,2
Verot	3,5	-10,2	-3,6	-3,4	-2,0
Tilikauden tulos	6,1	22,7	19,8	-4,4	8,1
Sijoitetun pääoman tuotto %	1,3	3,8	5,4	1,2	3,0
Sijoitetun pääoman tuotto ennen arvonalentumisia %	1,4	4,4	5,5	1,4	3,4
Sidottu pääoma keskimäärin	680,6	671,4	687,0	695,8	656,9
Sid. pääoman kiertonopeus (liikevaihto / sid. pääoma keskimäärin)	1,0	0,9	0,7	0,7	0,6
Käyttöpääoma keskimäärin	125,6	130,4	164,3	163,4	138,1
Käyttöpääoma keskimäärin % liikevaihdesta	19,2	15,4	33,7	35,5	35,2
Sidottu pääoma vuoden lopussa	667,7	659,4	713,2	669,8	633,9
Käyttöpääoma vuoden lopussa	116,9	144,2	176,9	140,2	125,6
Bruttoinvestoinnit	48,0	65,0	88,4	38,5	39,6
% liikevaihdesta	7,4	7,7	18,1	8,4	10,1
Bruttoinvestoinnit / poistot	1,1	1,2	2,3	1,1	1,1
Käyttökate	52,1	110,8	74,7	43,1	56,9
+/- Käyttöpääoman muutos	39,1	-27,4	-32,7	39,6	14,7
- Nettoinvestoinnit	-26,9	-21,6	-67,1	-21,9	1,6
Vapaa kassavirta ennen veroja	64,4	61,9	-25,1	60,7	73,2
Taseen loppusumma	801,2	786,9	838,2	795,0	812,4
Oma pääoma	294,7	305,2	304,4	288,2	339,7
Oma pääoma keskimäärin	296,8	300,5	297,4	296,1	313,0
Korolliset velat	368,2	340,2	408,1	384,5	368,5
Korolliset nettovelat	355,9	329,0	393,1	366,6	269,6
Omavaraisuusaste %	37,7	40,2	37,8	37,6	43,0
Nettovelkaantumisaste %	120,7	110,3	128,7	127,2	79,4
Korollinen nettovelka/käyttökate	6,8	4,4	5,3	8,5	4,7
Maksuvalmius	2,5	2,5	3,2	2,9	4,4
Oman pääoman tuotto %	2,1	1,3	6,6	-1,5	2,6
Osingonjako	10,0	12,0	12,0	4,0	0,0
Osinko % tuloksesta *	187,5	52,9	64,8	1,4	0,0
Henkilöstö keskimäärin	1 154	1 091	961	914	773
Osakekohtaiset tunnusluvut					
Osakkeiden lukumäärä	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Tulos/osake, euroa *	178	683	617	-146	271
Oma pääoma/osake, euroa	9 483	9 763	10 106	9 571	11 311
Osinko/osake, euroa	333	400	400	133	0

* = emoyhtiön osakkeenomistajien osuus tuloksesta
Huom! Tilikausi 1.1.2013-30.4.2014 16 kk

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

EBITDA	=	Liikevoitto + Poistot ja arvonalentumiset + / - Osuudet osakkuusyhtiöiden tuloksista	
Käyttöpääoma	=	Vaihto-omaisuus + Toimialojen korottomat saatavat - Korottomat velat	
Sidottu pääoma	=	Toimialojen käyttöomaisuus + Käyttöpääoma	
Sidotun pääoman kiertonopeus	=	Liikevaihto liukuva 12kk Sidottu pääoma (keskimäärin)	
Sijoitetun pääoman tuotto % (ROIC)	=	Liikevoitto liukuva 12kk Sidottu pääoma (keskimäärin)	X 100
Oman pääoman tuotto %	=	Voitto ennen veroja liukuva 12kk - tuloverot (Oma pääoma + määräysvallattomat omistajat) keskimäärin	X 100
Maksuvalmius	=	Lyhytaikaiset korottomat saatavat Lyhytaikaiset korottomat velat	
Omavaraisuusaste %	=	Oma pääoma + määräysvallattomat omistajat + pääomalaina X 100 Taseen loppusumma – saadut ennakot	
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat – korolliset lainasaamiset - rahavarat	
Nettovelkaantumisaste %	=	Korolliset nettovelat Oma pääoma + määräysvallattomat omistajat	X 100
Vapaa kassavirta ennen veroja	=	EBITDA + / - käyttöpääoman muutos – nettoinvestoinnit	
Tulos / osake	=	Emoyhtiön omistajien osuus tuloksesta / Osakkeiden lukumäärä	
Oma pääoma / osake	=	Emoyhtiön omistajien oma pääoma / Osakkeiden lukumäärä	
Osinko / osake	=	Tilikauden osingonjako / Osakkeiden lukumäärä	
Osinko / tulos %	=	100 * osinko / osake / tulos / osake	

Vapo Oy

PL 22, 40101 Jyväskylä
Yrjönkatu 42, 40100 Jyväskylä

020 790 4000
www.vapo.com

Twitter: @VapoEnergia
LinkedIn: Vapo Oy